

Het Red Light District: door de ogen van een sociaal werker

Over het hulpverleningsaanbod en de werking van de politie
voor prostituees in Gent en Antwerpen

Woord vooraf

Deze bachelorproef is een mooie afsluiter van een drie jaar durende studie sociaal werk. Het is de ideale gelegenheid om enkele mensen te bedanken die me gedurende deze drie jaar en in het bijzonder bij het tot stand komen van deze bachelorproef hebben bijgestaan.

Allereerst wil ik mijn ouders bedanken omdat zij het mogelijk maakten deze bacheloropleiding te volgen en mij te steunen bij de voltooiing ervan.

Daarnaast wil ik ook mijn stagementor Isabelle de Meyer bedanken om mij tijdens deze stageperiode te begeleiden alsook de andere leden van Team Meprosch die mij bijzonder goed hebben onthaald. Tevens een grote dank aan mijn seminariebegeleidster Christine Watté en mijn stagebegeleidster Christl Willems.

Ik wil ook alle hulpverleningsorganisaties en politiediensten bedanken die hebben meegewerkt aan deze bachelorproef: VZW Pasop, crisisteam De Schelp, Team Meprosch, Ghapro, Payoke en het prostitutieteam van Antwerpen. Bovendien een grote dank aan de mensen die meegewerkt hebben bij de vertaling van de enquêtes, in het bijzonder aan Charlotte Dics die mij bijstond als tolk.

Ik wil ook mijn vrienden bedanken omdat ze altijd voor mij klaarstaan. Grote dank aan Wouter voor zijn steun en aanmoediging de voorbije periode. Tevens wil ik nonkel Geert en Xavier bedanken voor het nalezen van mijn bachelorproef en de vele ritten naar Gent op zondagavond.

En last but not least een grote dank aan de prostituees die bereid waren mijn enquêtes in te vullen.

Inhoudsopgave

Woord vooraf	1
Inhoudsopgave	3
Inleiding	5
Hoofdstuk 1: Prostitutie	6
1.1 Actuele tendensen	6
1.2 De wetgeving in België	7
Hoofdstuk 2: Gent versus Antwerpen	9
2.1 Gent	9
2.1.1 Beleid	9
2.1.2 Hulpverlening	10
2.1.3 Politie	12
2.1.4 Samenwerking politie en hulpverlening	14
2.2 Antwerpen	15
2.2.1 Beleid	15
2.2.2 Hulpverlening	17
2.2.3 Politie	19
2.2.4 Samenwerking politie en hulpverlening	21
Hoofdstuk 3: Enquêtes bij prostituees	22
3.1 De respondenten	23
3.1.1 Nationaliteiten	23
3.1.2 Tijdstip werken	24
3.1.3 Periode werken	24
3.1.4 Bijwerkzaamheden	26
3.1.5 Relaties	26
3.1.6 Buurt	27
3.2 Hulpverleningsorganisaties en politie	28
3.2.1 De hulpverleningsorganisaties	28
3.2.2 De politie	31
3.2.3 Samenwerking hulpverleningsorganisaties en politie	32

Hoofdstuk 4: Besluiten en aanbevelingen	33
Referentielijst	35
Bijlagen	36

Inleiding

Deze bachelorproef behandelt het hulpverleningsaanbod en de werking van de politie voor sekswerkers in Antwerpen en Gent. Enerzijds werd de werking van de hulpverleningsorganisaties en deze van de politie onderzocht, anderzijds de samenwerking tussen beide. In overleg met de verantwoordelijken van mijn stageplaats bij de Lokale researchedienst van politiezone Gent, heb ik dit onderwerp gekozen. Ik deed er stage bij Team Meprosch, een team gespecialiseerd in mensenhandel, prostitutie en schijnhuwelijken. Tijdens mijn stageperiode kwam ik vooral in aanraking met prostitutie, de focus van mijn bachelorproef.

Het aanvankelijke idee was om ook het hulpverleningsaanbod en de werking van de politie voor sekswerkers in Brussel en Oostende te includeren in het onderzoek maar daar was niet voldoende tijd voor beschikbaar. Ik heb uiteindelijk gekozen voor Antwerpen en Gent. De locatie van mijn stageplaats was bepalend om Gent te kiezen. Ik koos voor Antwerpen omdat het prostitutiebeleid in deze stad heel vernieuwend is en zowel op nationaal als internationaal niveau als een voorbeeld wordt beschouwd.

Daarnaast was het ook een bewuste keuze om het voornamelijk over raamprostitutie te hebben. Ik heb mij gebaseerd op de raamprostitutie in de Gentse Zuidbuurt en het Schipperskwartier in Antwerpen omdat deze vorm van prostitutie het meest toegankelijk is. Deze keuze bracht onvermijdelijk met zich mee dat mannelijke sekswerkers niet betrokken werden in mijn onderzoek. Mannen vind je niet terug achter de ramen maar eerder in andere vormen van prostitutie, zoals escortebureaus bijvoorbeeld en deze vorm is dan weer moeilijker toegankelijk.

Om dit onderzoek te kunnen uitvoeren heb ik afspraken gemaakt met verschillende organisaties in het werkveld. Daarnaast heb ik bij de prostituees zelf enquêtes afgenomen omdat ik het belangrijk vond ook hun stem te horen. Prostituees worden maar al te vaak genegeerd in onderzoeken die hen aanbelangen en ik vond het mijn taak om hier als toekomstig maatschappelijk werker extra aandacht aan te besteden. De Nederlandstalige versie van de enquête die ik heb afgenomen bij de prostituees kan je vinden in bijlage 1: enquête.

Het eerste hoofdstuk van deze bachelorproef behandelt enkele actuele tendensen van prostitutie en de Belgische wetgeving terzake. In een tweede hoofdstuk word de situatie in verband met prostitutie in Gent en Antwerpen met elkaar vergeleken. Het beleid en de hulpverlening, de werking van de politie en de samenwerking tussen de politie en hulpverleners komen aan bod. In het derde hoofdstuk worden de resultaten van de enquêtes toegelicht. In het vierde hoofdstuk worden de besluiten van dit onderzoek geformuleerd.

Hoofdstuk 1: Prostitutie

1.1 Actuele tendensen

Prostitutie is het oudste beroep ter wereld, het spreekt voor zich dat het een hele lange geschiedenis met zich meedraagt. Ik wil me hier toespitsen op een wereldwijd fenomeen dat al van bij het ontstaan van prostitutie aanwezig is maar ook nu nog steeds actueel is. Het fenomeen waar ik het over heb is de wens van de maatschappij om prostitutie te bestrijden en af te schaffen. Zowel vroeger als hedentendage staat een deel van de maatschappij negatief tegenover prostitutie.

Doorheen de jaren werd prostitutie bestreden en waren er pogingen tot afschaffing maar dit is tot op heden nooit gelukt. Of het ooit zal lukken? Ik hoop het niet. Prostitutie blijft volgens mij sowieso bestaan. Indien de wetgever prostitutie zou verbieden zal prostitutie toch blijven bestaan, maar dan op een verdoken manier die meer criminaliteit met zich meebrengt omdat het zo oncontroleerbaar wordt. Er is heel vaak geprobeerd om prostitutie te reglementeren, vaak met het oog op het laten verdwijnen van prostitutie. Vroeger was er de Kerk die oplossingen voor het “probleem” ging zoeken, nu ligt dit in de handen van de overheid. Tot op de dag van vandaag blijven verschillende overheden pogingen ondernemen om prostitutie uit de maatschappij te laten verdwijnen.

Er zijn tal van voorbeelden te vinden op elk maatschappelijk niveau. In **Europa** is er recent gestemd voor een niet-bindende resolutie waarbij de klant van een prostituee strafbaar wordt gesteld. (Europees Parlement Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid, 2014) Ook dit is een manier van het bestrijden en afschaffen van prostitutie. Als klanten gestraft worden omwille van een bezoek aan een prostituee zullen ze dit niet meer doen, althans niet in het openbaar. Volgens de politici die voor deze resolutie stemden zou prostitutie – zowel gedwongen als vrijwillig – de menselijke waardigheid aantasten en in strijd zijn met de mensenrechten. Ik heb hierbij twee bedenkingen.

Ten eerste kan je niet zomaar spreken over gedwongen en vrijwillige prostitutie. Ik heb uit de praktijk ervaren dat er tussen deze twee uitersten immens veel vormen van (on)vrijwilligheid liggen. Ik zal dit kort uitleggen met een voorbeeld. Stel: een vrouw leeft in een land met een enorm hoge armoedegrade. Er valt weinig te verdienen en de prijzen zijn er enorm hoog. Bovendien heeft ze een familie en kinderen om voor te zorgen. Zij kiest ervoor om naar België te komen, een land waarvan ze hoorde dat er veel welvaart is. Zij wil hier zo snel mogelijk en zo veel mogelijk geld verdienen. Zo komt zij terecht in de prostitutie. Zij kiest er uiteindelijk zelf voor om dit werk te doen maar is dit wel zo vrijwillig als het lijkt? Eigenlijk dwingen de omstandigheden in haar thuisland haar om dit soort werk te doen. Ook dit is een vorm van gedwongen prostitutie. Ik wil met dit voorbeeld duidelijk maken dat de scheidingslijn tussen gedwongen en vrijwillige prostitutie moeilijk te trekken is.

Mijn tweede bedenking is dat je het probleem niet aanpakt door de klanten te bestraffen, integendeel. Via mijn bezoeken aan verschillende organisaties hoorde ik regelmatig dat het enerzijds vaak de klanten zelf zijn die, over de meisjes waarvan ze vermoeden dat ze een slachtoffer van mensenhandel zijn, informatie komen geven. Anderzijds zijn de klanten ook een bron van inkomen voor de prostituees; als ze hen bestraffen raakt dit hun inkomen. De vraag is dan wie er eigenlijk gestraft wordt. Politici die voor de resolutie stemden willen eigenlijk de meisjes beschermen maar bereiken voor een stuk het omgekeerde; de prostituees die zonder inkomen vallen, krijgen mogelijks nog meer financiële problemen. Ik ben van mening dat de wetgever de pooiers zou moeten aanpakken. Met een pooier bedoel ik iedereen die op een oneerlijke manier geld van de meisjes afneemt en hen uitbuit. Pooiers moeten gestraft worden, niet de klanten en al zeker niet de meisjes.

Naast het Europees niveau is er ook op **lokaal** niveau, specifiek in Gent, heel wat te doen rond de overlast in de prostitutiebuurt. De buurtbewoners willen de prostitutie weg. Met de prostitutie op zich hebben ze geen probleem maar wel met de overlast die ermee gepaard gaat. Overlast door carrousel-rijden, window-watching, files, geluidsoverlast, geurhinder,... Toenemende overlast komt trouwens grotendeels door de Noord-Franse prostitueebezoekers. Sinds er in Frankrijk een behoorlijke geldboete staat op het betalen voor seks komen talrijke Noord-Fransen naar Gent. (Luyten,2013) Dit bevestigt nogmaals dat zo'n maatregelen de prostitutie niet doet verdwijnen, maar wel verplaatsen.

Ook de huidige burgermeester Daniel Termont verklaarde eerder dat hij de prostitutiebuurt weg wil uit de Gentse Zuidbuurt. "De hoeren zijn nodig, maar beter op een plek buiten de stad", aldus Termont. (Van Puymbroeck, 2012) Ook dit is een eerste stap naar het uitdeinen van de prostitutiebuurt waarvan het laatste woord zeker nog niet is gezegd. De onderhandelingen met het buurtcomité dat is opgericht in 2012, zijn nog steeds bezig. Het buurtcomité bestaat uit enkele vertegenwoordigers van de bewoners, de baruitbaters, de burgemeester van Gent, de politie en andere partners (dienst stedenbouw, dienst Mobiliteit, Ivago,...).

1.2 De wetgeving in België

In dit onderdeel zal ik de wetgeving rond prostitutie in België bespreken op federaal niveau. Naast een reglementering op federaal niveau, bestaat deze ook op stedelijk en gemeentelijk niveau. Deze reglementeringen kunnen van stad tot stad verschillen. Vandaar dat ik ook een apart onderdeel heb voorzien bij zowel het hoofdstuk over Antwerpen als over Gent waarin de specifieke beleidsvoorschriften van de stad staan uitgeschreven.

Prostitutie van meerderjarigen was op zich nooit strafbaar in België. In 1836 werd er een gemeentewet gestemd die stelde dat er toezicht moest gehouden worden op prostitutie omdat prostitutie beschouwd werd als een noodzakelijk kwaad dat gecontroleerd moest worden. Dit om de verspreiding van geslachtsziekten in te perken. In eerste instantie werd prostitutie dus gereguleerd met het oog op de volksgezondheid. (Boels, Verhage, & Bauters, 2013)

De wet van 21 augustus 1948 was een belangrijk moment in de federale regelgeving van prostitutie. Deze wet schafte de reglementering van prostitutie door lokale overheden af en introduceerde de strafbaarheidstelling van pooierschap. De gemeenten kregen wel nog de mogelijkheid om de openbare orde en de publieke moraal te beschermen. Dit wil zeggen dat prostitutie op zich niet strafbaar was maar de exploitatie wel. Hiermee wilde men prostitutie uitroeien zonder de prostituees zelf te bestraffen. (Boels, Verhage, & Bauters, 2013)

In de jaren '60 van de vorige eeuw veranderde de houding ten opzichte van seksualiteit. Dit zorgde ervoor dat er enkele organisaties werden opgericht om prostituees te begeleiden. De termen sekswerk en sekswerkers werden geïntroduceerd. Grote wijzigingen in het prostitutiebeleid kwamen er in de jaren '80 en '90 naar aanleiding van het boek 'ze zijn zo lief meneer' van Chris De Stoop. Deze uitgave zorgde ervoor dat er een parlementaire onderzoekscommissie werd opgericht die resulteerde in de wet van 13 april 1995. Deze wet bestond uit bepalingen tot bestrijding van de mensenhandel en van de kinderpornografie. In 2005 werd deze wet aangepast en werd exploitatie van prostitutie beschouwd als een vorm van mensenhandel. (Boels, Verhage, & Bauters, 2013)

Vandaag is prostitutie in België nog steeds niet strafbaar. Er zijn echter wel bepaalde zaken gelinkt aan prostitutie die wél strafbaar zijn. De exploitatie van prostitutie is bijvoorbeeld wel strafbaar, zowel van minderjarigen als van meerderjarigen.¹ Seksuele dienstverlening is ook strafbaar wanneer de prostituee minderjarig is en wanneer de gebruiker weet dat hij met mensenhandel te

maken heeft.¹Het aanzetten tot ontucht door woorden, tekens, gebaren,... op openbare plaatsen is tevens strafbaar net zoals het maken, uitgeven, verspreiden of uitdelen van reclame voor seksuele diensten.(Boels, Verhage, & Bauters, 2013)

Er bestaat dus geen reglementering op federaal niveau maar prostitutie wordt wel gedoogd . Dit zorgt er voor dat prostituees geen statuut hebben. Prostituees kunnen hun activiteit niet als zelfstandige uitoefenen. (Boels, Verhage, & Bauters, 2013) Toch zijn daar een aantal uitzonderingen op aangezien sommige meisjes zich inschrijven als zelfstandige masseuse of schoonheidsspecialiste. Dit heeft zijn voordelen en zijn nadelen. Het statuut als zelfstandige vereist wel dat belastingen en sociale bijdragen betaald moeten worden, maar biedt sociale bescherming ingeval van ziekte en pensionering. (<http://www.info4escorts.be/>)

¹ Art.380, §1, wet van 5 mei 1995 betreffende bederf van jeugd en prostitutie. Geraadpleegd op 10 mei 2014 via <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm>

Hoofdstuk 2: Gent versus Antwerpen

In dit deel van mijn bachelorproef maak ik de vergelijking inzake prostitutie en het beleid terzake Gent en Antwerpen. Bij elke stad zal ik het hebben over het beleid, de hulpverlening, de politie en de samenwerking tussen politie en hulpverleningsorganisaties.

Ik nam hiervoor met verschillende organisaties en politiediensten in het werkveld interviews af.. Voor het deel over Gent had ik een interview bij VZW Pasop met sociaal verpleegkundige en coördinator, Martine Claeysens. Ook Silke Winne, psychosociaal hulpverlener bij Pasop, was aanwezig. Voor crisisteam De Schelp was dit met Debby Van Belle. Isabelle De Meyer, Patrick Bral en Tamara Van Gijsegem gaven me een woordje uitleg over de werking van team Meprosch.

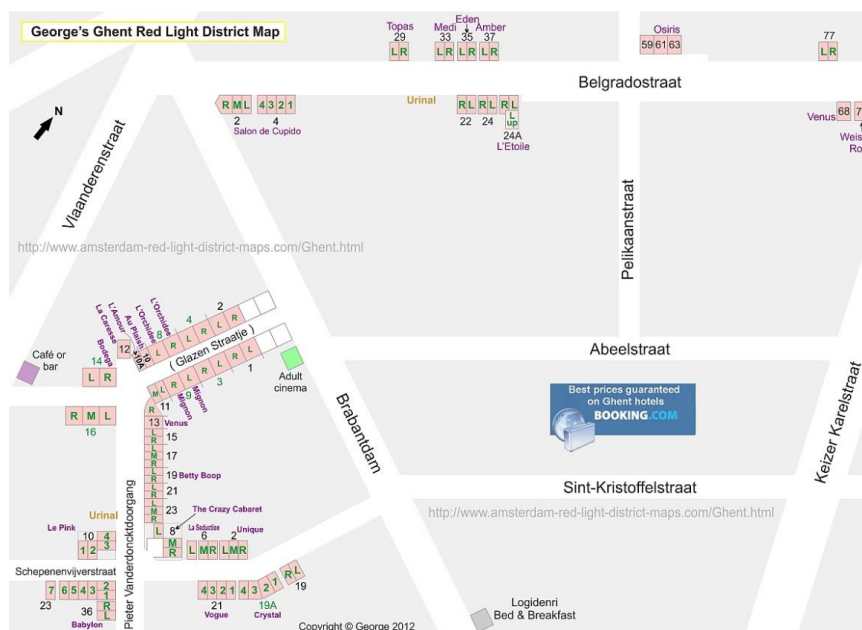
In Antwerpen heb ik een gesprek gehad met Anne Vercauteren, project en beleidsmedewerker en Cynthia Ristow, sociaal hulpverlener bij Ghapro. Ik had een gesprek met Patsy Sörensen, de oprichtster van Payoke. Bij het prostitutieteam van Antwerpen gaf Wim De Swerd, inspecteur bij het team, me uitleg over de werking van dit team.

De goedkeuring om de naam van de organisaties te vermelden in deze bachelorproef vind je terug in bijlage 2 tot en met 7.

2.1 Gent

2.1.1 Beleid

Om het Gentse prostitutiebeleid beter te kunnen begrijpen is het belangrijk om een zicht te krijgen op de verschillende actoren. Als eerste heb je de **prostituees** zelf, zij worden hier beschouwd als dienststers. Daarnaast heb je de **baruitbaters**. Deze verhuren de vitrines aan de meisjes. Soms wordt een baruitbater verward met een **pooier**. Een pooier is iemand die op een oneerlijke manier geld van de meisjes afneemt en hen uitbuit. Als laatste is er ook de **pandeigenaar**. Dit is de persoon die zijn pand verhuurt aan de baruitbater. De onderstaande kaart geeft een overzicht van het prostitutiegebied in Gent.

(2012). George's Ghent Red Light District Map. Geraadpleegd op 10 mei 2014 via <http://www.amsterdam-red-light-district-maps.com/Ghent.html>

Door de afschaffing van de reglementering van prostitutie op lokaal niveau in 1948 heeft de stad Gent een aantal bepalingen met betrekking tot prostitutie vastgelegd in een politiereglement. In de jaren '90 werd Gent geteisterd door de Bende van de Miljardair waarover Chris De Stoop, zoals reeds eerder vermeld, een boek schreef. Dit zorgde ervoor dat de verschillende actoren (politie, baruitbaters, buurtbewoners en stadsbestuur) gingen samenzitten om tot een nieuwe versie van het prostitutiebeleid te komen. (Boels, Verhage, & Bauters, 2013)

In Gent vallen de prostitutiepanden onder de wetsbepaling inzake slijterijen van gegiste dranken. Zij worden gezien als horecazaak. De prostituees worden ingeschreven als dienststers in het personeelsregister. Dit zorgt ervoor dat de werkgever de sociale wetgeving moet respecteren. De dienststers kunnen op deze manier genieten van sociale rechtszekerheid. In Antwerpen is dit niet zo. Niettemin wordt er financiële fraude gepleegd. Het is niet omdat de baruitbaters de dienststers inschrijven op een bepaalde dag dat dit ook altijd zo is. Soms kan afgeweken worden van de exacte datum. Bij controle wordt natuurlijk een boete uitgeschreven, maar zonder controle ontlopen de baruitbaters de rechtszekerheid van de prostituees.

Daarnaast zijn de baruitbaters verplicht om zich bij het starten of overnemen van een zaak bij de lokale politie te melden en te laten registreren. Dit ter controle van verschillende zaken zoals brandverzekeringen en arbeidsongevallenverzekering. De baruitbaters moeten binnen de 48uur kennis geven van de in- en uitdiensttreding en binnen de 14 dagen langs gaan bij de politie voor de eigenlijke aangifte.

Daarnaast zijn er ook een aantal andere regels na te komen zoals de politieverordening op de openbare rust en veiligheid. Om de overlast in te perken zijn er een aantal regels opgesteld en daaraan gekoppeld ook mogelijke gemeentelijke administratieve geldboetes. Zo mogen prostituees bijvoorbeeld niet dansen voor of tikken op het raam. Er is ook een politiereglement inzake kledij. Prostituees die te schaars gekleed zijn, bijvoorbeeld in bikini of ondergoed kunnen hiervoor een GAS-boete krijgen.

In de toekomst zullen er een aantal zaken veranderen in Gent. Er komt een geschiktheidverklaring die opgesteld zal worden door de stad Gent in samenspraak met verschillende diensten waaronder stedenbouw, de dienst preventie en veiligheid en de politie. In die geschiktheidverklaring zullen zaken opgenomen worden in verband met de prostitutiepanden. Zo zullen er voorschriften komen voor de veiligheid, de hygiëne en het ruimtegebruik.

2.1.2 Hulpverlening

2.1.2.1 VZW Pasop

VZW Pasop is een Gentse hulpverleningsorganisatie voor prostituees. Pasop is ontstaan in 1990 als kleinschalig project naar aanleiding van de aidsproblematiek. (vzw Pasop, 2000) Nu is de organisatie uitgegroeid tot de hulpverleningsorganisatie voor prostituees in Oost- en West-Vlaanderen, Limburg en een deel van Vlaams Brabant. VZW Pasop heeft een vestiging in Gent en Hasselt. Zowel mannelijke als vrouwelijke prostituees kunnen gratis en anoniem bij Pasop terecht voor informatie, begeleiding en doorverwijzing op medisch, psychosociaal, administratief en juridisch vlak. Pasop werkt met een team van artsen, verpleegkundigen, sociaal verpleegkundigen en sociaal hulpverleners. Samen met Ghapro, een hulpverleningsorganisatie in het Antwerpse die in het vervolg van deze bachelorproef nog aan bod komt, verzekert Pasop hulpverlening aan sekswerkers over heel Vlaanderen. (<http://users.skynet.be/pasop/>)

Op **medisch** vlak richt Pasop zich vooral op beroepsgebonden gezondheidsproblemen. Ze bieden gratis en anoniem testen aan voor seksueel overdraagbare infecties en vaccinatie voor Hepatitis B. Naast het actief aanbieden van medische ondersteuning informeert Pasop over veilig werken.

Hiervoor zijn verschillende zelf ontwikkelde brochures beschikbaar, waaronder 'pijpen zonder condoom', 'klapcondoom' en 'pil vergeten'. Deze brochures zijn verkrijgbaar in het Nederlands, Frans en Engels. Ze maken ook gebruik van bestaande brochures in andere talen.

Er zijn zoveel verschillende nationaliteiten aanwezig dat deze drie talen niet meer voldoende zijn om de volledige doelgroep te bereiken. Het is een algemeen verschijnsel en iedereen die werkt met deze doelgroep ervaart het taalprobleem. Sommige meisjes praten geen Engels, Nederlands, Frans of Duits maar spreken alleen hun moedertaal. Communiceren met hen is zo bijna onmogelijk. Wat vaak gebeurt is dat de andere meisjes in de bar helpen vertalen maar dit is natuurlijk geen ideale situatie. Ideaal zouden verschillende tolken moeten kunnen ingezet worden en informatie in heel veel verschillende talen ter beschikking zijn, maar daarvoor heeft Pasop onvoldoende middelen. Pasop doet soms beroep op tolken maar dit is niet eenvoudig. Tolken werken bijvoorbeeld 's avonds niet terwijl Pasop ook af en toe nachtrondes doet. Roeien met de riemen je hebt is bijgevolg het motto.

Naast medische is ook de **psychosociale** hulpverlening belangrijk. Pasop ondersteunt de meisjes bij psychosociale vragen die aan het beroep gebonden zijn. Het medische luik van Pasop wordt eigenlijk vaak gebruikt als instap om zo ook het psychosociale aanbod te kunnen laten komen. Indien Pasop niet kan helpen worden de prostituees doorverwezen, zoals naar het CAW, gezinshulp, mutualiteit en VDAB.

Ook op **administratief** en **juridisch** vlak probeert Pasop de meisjes te ondersteunen. Pasop helpt hen om administratieve zaken in orde te brengen zoals bijvoorbeeld de ziekteverzekering. Ook hier verwijst Pasop indien nodig door – naar een gespecialiseerd boekhouder of een advocaat.

Het is niet evident om de prostituees als doelgroep te bereiken. Dit heeft verschillende redenen. Zo is er een maatschappelijk taboe rond de job en voeren prostituees eigenlijk een illegale, niet erkende job uit. In de beginjaren had Pasop daar soms moeilijkheden mee. Nu lukt dit vaak beter omdat de organisatie al wat naambekendheid heeft verworven. Vroeger kregen ze af en toe het deksel op de neus omdat de meisjes niet wisten wat de bedoelingen waren van Pasop en welke activiteiten deze organisatie zou ontplooiën. Nu Pasop meer bekendheid geniet stelt dit probleem zich in mindere mate. De meisjes zelf praten ook onderling over de werking van Pasop. Dit zorgt ervoor dat het vertrouwen in de organisatie groeit. Het is nu dus veel gemakkelijker dan in het begin om deze doelgroep te bereiken. (vzw pasop, 2000) In 2013 waren er in totaal 5344 contacten en werden er 1516 sekswerkers bereikt. (M. Claeysens, persoonlijke communicatie, 10 april 2014)

Pasop probeert de prostituees op verschillende manieren te bereiken. Enerzijds gaan medewerkers van Pasop zelf regelmatig langs op de gekende werkplaatsen, maar zoeken ook actief naar nieuwe werkplaatsen. Het is vaak voor de prostituees een grote stap om naar een hulpverleningsorganisatie te stappen, deze methode verlaagt dus voor een stuk de drempel. Op deze manier is het Pasop die de eerste stap zet. Anderzijds kunnen de prostituees ook zelf langskomen tijdens de permanentieuren in het inloopcentrum dat zich bevindt in de Brabantdam, midden in het prostitutiecentrum van Gent. De contacten met de prostituees verloopt in 64% van de gevallen via de werkplek. 20% van de prostituees komt zelf langs. Andere contacten gebeuren telefonisch, op een andere locatie of via mail en chat. In 29% van de gevallen was het de prostituee die het initiatief nam en in 71% van de gevallen was het Pasop. (M. Claeysens, persoonlijke communicatie, 10 april 2014)

Er zijn ook enkele tijdstippen voorzien waarop er een dokter aanwezig is. Vroeger was dit enkel op vrijdagvoormiddag maar sinds kort kan dit ook op donderdagavond. Ik vind het een goed initiatief om ook 's avonds de mogelijkheid te bieden om een dokter te kunnen consulteren aangezien de dienstverleners in twee shiften werken: Van 09u00 tot 21u00 en van 21u00 tot 05u00. Zo kunnen dienstverleners van beide shiften een arts raadplegen.

Het is niet eenvoudig voor prostituees om bij de reguliere hulpverlening terecht te komen maar ook voor dokters is het niet vanzelfsprekend omdat de meisjes soms zeer specifieke vragen en problemen hebben. Sommige dokters hebben ook een afkeurende houding ten opzichte van het werk. De medische wereld en de prostituees zitten niet op dezelfde lijn en om de een of andere

manier is het zo moeilijk om die lijnen te kunnen verbinden. Vele prostituees durven niet bij een reguliere arts te gaan omwille van het taboe rond het beroep maar ook de artsen zelf weten vaak niet hoe ze hiermee moeten omgaan. De contacten tussen de prostituees en de medische wereld verlopen nog steeds niet vlot, vandaar ook dat Pasop een brug wil zijn naar die medische wereld.

Naast het medische, psychosociale, administratieve en juridische luik richtte vzw pasop ook de **Raad van Wijze Vrouwen** op. Dit is een raad waarin een aantal vrouwen uit de sector samenkomen om over de werking van Pasop en andere aansluitende thema's na te denken. Het is een poging om prostituees samen te brengen en hun stem te laten horen. Al te vaak wordt de stem van de prostituees niet gehoord. Pasop zorgt er op deze manier voor dat de vrouwen hun stem kunnen laten horen, ook al zijn prostituees niet gemakkelijk te bereiken. De samenstelling van de groep wisselt naargelang het thema. Deze bijeenkomsten blijken de meisjes wel te ondersteunen, er wordt vaak heel veel gepraat over allerlei zaken. Pasop probeert op deze manier ook een brug te zijn naar de overheid toe. Door zelf zo'n werkgroep te organiseren wordt de stem van de meisjes gehoord en kan Pasop deze stem overbrengen naar de overheidsdiensten.

2.1.2.2 Crisisteam De Schelp

Naast deze grote hulpverleningsorganisatie zijn er ook een aantal andere diensten die in contact komen met prostituees. Zo bracht ik onder andere een bezoek aan crisisteam de Schelp. Ook deze organisatie komt af en toe in contact met prostituees. Hier gaat het dan voornamelijk om vrouwen die willen stoppen met prostitutie, maar dat blijkt een heel moeilijk proces. Er zijn ook vrouwen die er niet voor durven uitkomen dat ze dit werk hebben gedaan, nadat dit bekend werd. Zo zagen de medewerkers van de Schelp reeds enkele vrouwen tippelen voor hun deur. Tippelen is een vorm van prostitutie waarbij er klanten op de straat worden geronseld. Vele vrouwen willen stoppen maar ze slagen er zelden of zelf nooit in om zonder verdere begeleiding van gespecialiseerde opvangcentra te stoppen. De stap blijkt zo ongelofelijk groot dat er echt nood is aan gespecialiseerde opvangcentra. Momenteel bestaan er drie in België: Payoke in Antwerpen, Pagasa in Brussel en Sürya in Luik. In het deel van deze bachelorproef gewijd aan Payoke wordt tevens informatie gegeven over opvangcentra.

2.1.3 Politie

In 1993 werd er een Parlementaire Onderzoekscommissie opgericht met het oog op de bestraffing en uitroeiing van Mensenhandel. Dit onderzoek kwam er naar aanleiding van het boek 'Ze zijn zo lief meneer', van Chris De Stoop. Dit boek ging over de Bende van de Miljardair, een criminele organisatie die in de jaren '90 de Zuidbuurt in handen had. Zij zorgden ervoor dat jonge meisjes in de prostitutie terecht kwamen. Het boek van De Stoop deed heel wat stof op waaien en gaf aanleiding tot de oprichting van de onderzoekscommissie. (Masterproef, Mensenhandel in de sportwereld) Deze onderzoekscommissie had als gevolg dat er het Gentse gemeentelijk politiekorps beslistte om een nieuwe aanpak van controles in te voeren in het prostitutiemilieu. (Van Hyfte, z.j.) Zo is uiteindelijk ook het team Meprosch ontstaan.

Team Meprosch valt onder de Lokale Recherchedienst van Politiezone Gent. De lokale recherche is een tweedelijns politie die misdrijven onderzoekt, uitgevoerd door een gespecialiseerde dienst. Dit gebeurt onder leiding van de bevoegde gerechtelijke overheden: de Procureur des Konings en de Onderzoeksrechters. Aan de leiding van de lokale recherche staat een dienstchef en twee directieofficieren. De onderzoeken worden uitgevoerd door rechercheurs waarvan er in Gent zo'n 98 tewerk gesteld zijn. (Lokale politie Gent, 2014) De recherche bestaat uit 7 teams: team

Bijzondere crim – GO, team geweld, team drugs, team Ecofin, team jeugd, team verdwijningen, team zeden, team vermogens en team Meprosch.

Team Meprosch is, zoals reeds eerder vermeld, het team dat zich specifiek bezighoudt met mensenhandel, prostitutie en schijnhuwelijken. Meprosch bestaat uit negen rechercheurs, één hoofdinspecteur en twee maatschappelijk werkers. Twee van de negen rechercheurs zijn voornamelijk bezig met prostitutie. Ik zal het dan ook enkel over hun taak hebben. Zeven rechercheurs oefenen de twee andere hoofdtaken van het team uit, namelijk mensenhandel en schijnhuwelijken.

In het deel over het Gentse beleid heb ik reeds uitgelegd dat de bars in Gent beschouwd worden als dranklijterijen. Het is de taak van Meprosch om die vergunningen af te leveren. Daarnaast is Meprosch verantwoordelijk voor het opvolgen van de in- en uitschrijvingen van de dienststers. Deze taak wordt opgenomen door de maatschappelijk werkers van team Meprosch.

De in- en uitschrijvingen gebeuren door de baruitbaters die zich moeten houden aan de voorschriften zoals beschreven in het deel over het Gentse prostitutiebeleid. Dat de baruitbaters deze in- en uitschrijvingen komen doen heeft een aantal voordelen. Enerzijds wordt zo een overzicht bekomen van wie er waar en wanneer tewerkgesteld is. Anderzijds is het ook goed om regelmatig contact te hebben met de baruitbaters. Zo verkrijgt de politie regelmatig informatie die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Vroeger kwamen de prostituees zelf naar de politie. Volgens mij is dit misschien nog beter want zo onderhou je het contact met de meisjes en ik veronderstel dat zij diegenen zijn die misschien wel het meest nood kunnen hebben aan een gesprek. Dit zorgt er ook voor dat de meisjes er al eens zijn langs geweest en dat kan misschien de drempel verlagen om ook op andere momenten, wanneer het voor hen nodig is, langs te komen. Tijdens mijn stageperiode heb ik opgemerkt dat er zelden meisjes naar de locatie van de politie komen. Het is voor hen blijkbaar een grote drempel aangezien ze in een reëel politiebureau terecht komen. Dit terwijl er eigenlijk maatschappelijk werkers zijn die willen luisteren naar hun verhaal en helpen waar het kan. Het feit dat de maatschappelijk werkers het statuut van de politie hebben, weegt op dit vlak enorm door.

Bij team Meprosch werken er momenteel 2 maatschappelijk werkers. Hun belangrijkste taken zijn enerzijds het in- en uitschrijven van de dienststers en anderzijds aanwezig zijn op het terrein: de bars in de buurt van het Zuid in de Pieter Vanderdonckdoorgang, de Belgradostraat en de Schepenenvijverstraat. Daarnaast is Meprosch ze ook actief bij de bars op de Kortrijksesteenweg.

Voor de in- en uitschrijvingen zijn er wekelijks drie tijdstippen voorzien.

De aanwezigheid op het terrein gaat voornamelijk gepaard met controles van de paspoorten, dit om te kijken of de dienstster wel degelijk is ingeschreven. Daarnaast gebeuren er ook intakes met de nieuwe meisjes. Vroeger werden de meisjes uitgenodigd voor een intakegesprek in het politiebureau maar dit bleek voor veel prostituees een stap te ver. Door de aanwezigheid van de maatschappelijk werkers kan er een soort vertrouwensrelatie opgebouwd worden, al is het eerder vermelde statuut van politie van de maatschappelijk werker, soms een belemmering.

Het team organiseert af en toe ook acties. Deze gaan dan in op specifieke zaken. Tijdens mijn stageperiode nam ik deel aan een actie waarbij Hongaarse pooiers en slachtoffers van mensenhandel werden opgepakt. ("Netwerk Hongaarse pooiers opgerold in Gent", 2014) Maar soms zijn er ook algemene acties die bijvoorbeeld de overlast in de buurt willen aanpakken.

De rechercheurs binnen het team zijn ook regelmatig aanwezig in de Gentse prostitutiebuurt. Zij controleren of de baruitbaters en de prostituees zich aan de regels houden. Indien ze niet aan de regels voldoen kunnen ze hiervoor GAS-boetes krijgen of kan er een proces verbaal worden opgesteld.

2.1.4 Samenwerking politie en hulpverlening

Ik heb zowel Pasop als Meprosch bevestigd over hun samenwerking.

Pasop meldde minimale samenwerking. Pasop hecht veel belang aan de vertrouwensrelatie met de prostituees. Indien Pasop meer met de politie zou samenwerken zou het moeilijker zijn de vertrouwensrelatie met de prostituees te behouden. Prostituees zullen meer informatie achterhouden en minder vlot naar de locaties van Pasop komen.

De politie heeft ook een andere, meer controlerende, rol. Het is volgens Pasop belangrijk om een duidelijk onderscheid te maken tussen de verschillende rollen. Het is belangrijk om elkaars rollen te kennen en erop te rekenen dat ieder zijn rol of taak vervult. Pasop hecht er veel belang aan om deze grens te bewaken.

Het is natuurlijk niet altijd zo dat Pasop enkel de rol van hulpverlener heeft, net zomin als de politie een enkel controlerende rol. Soms kan ook de politie aan hulpverlening doen. Tijdens mijn stage ben ik bijvoorbeeld verschillende keren in aanraking gekomen met slachtoffers van mensenhandel. Meprosch heeft die dan ook begeleid naar een gespecialiseerd opvangcentrum. Af en toe wordt er wel samengewerkt om enkele algemene zaken te bespreken. Zo kende Gent een enorme opkomst van Hongaarse prostituees wat een heuse verandering in het prostitutiemilieu met zich te weeg bracht. Zo'n zaken bespreken ze wel samen. Heel af en toe zullen ze ook doorverwijzen naar Meprosch maar enkel als zij vinden dat dat nodig is. Indien ze informatie zouden uitwisselen over de prostituee in kwestie zal dat altijd met toestemming van de vrouw zelf zijn.

Ik stelde me de vraag of de samenwerking tussen Pasop en de politie een meerwaarde zou bieden. Ik denk dat het toch belangrijk is om een duidelijk onderscheid te maken. Het is belangrijk dat de meisjes een plek hebben waar ze alles kunnen vertellen zonder dat ze schrik moeten hebben dat er iets met die informatie zal gebeuren. De politie heeft een andere invalshoek. De prostituees kunnen bij de politie wel zaken zeggen die niet officieel hoeven gemaakt te worden maar de mogelijkheid om iets officieel te maken is er wel.

Via de maatschappelijk werkers van de **politie** in Gent vernam ik dat de samenwerking niet altijd gemakkelijk verloopt omdat maatschappelijk werkers gezien worden als een deel van de politie. Meer samenwerking in bepaalde problematieken zou de doelgroep volgens hen wel ten goede komen. Met Pasop is er volgens de maatschappelijk werkers een beter contact dan vroeger. Nu is er soms overleg met de maatschappelijk werkers van Pasop maar met de verpleegkundigen van Pasop is weinig of geen contact. Met vzw de Schelp heeft Pasop weinig contact. Payoke daarentegen is een organisatie waarmee ze een zeer goed contact en samenwerking ervaren in beide richtingen. Ook met het prostitutieteam van de politie in Antwerpen heeft Pasop een goede verstandhouding.

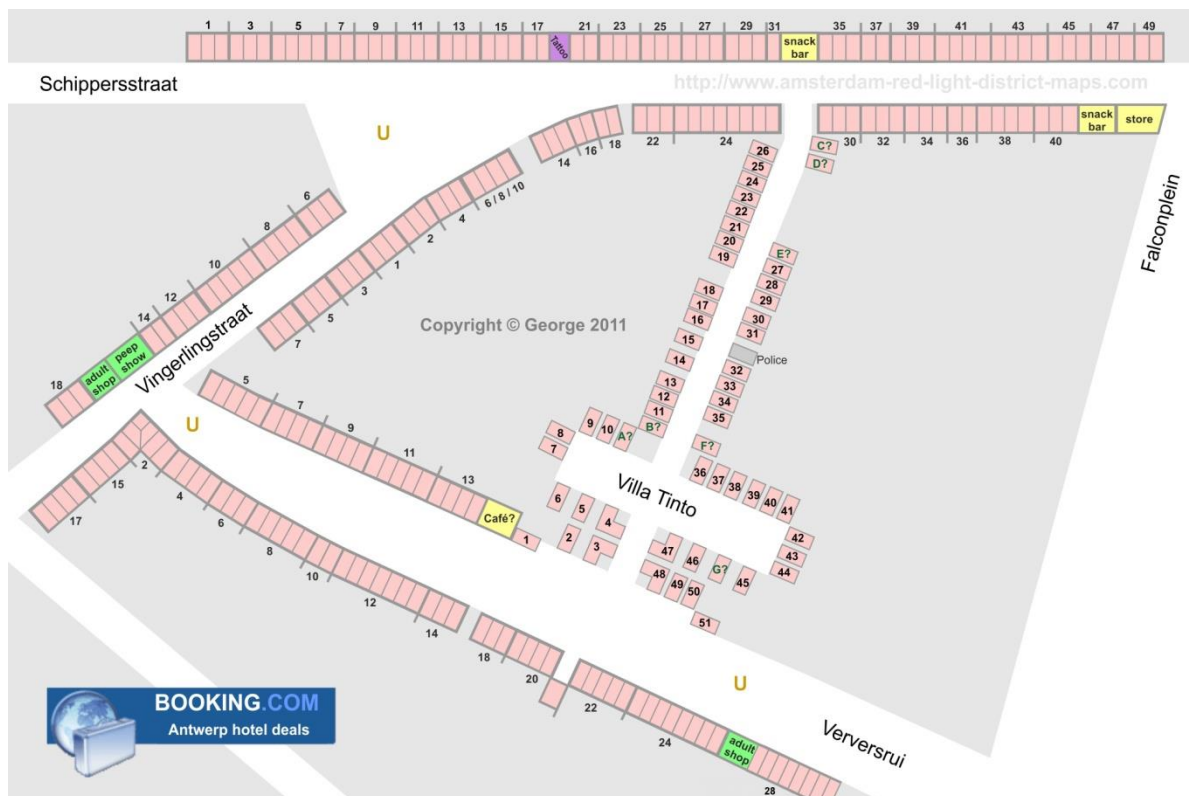
Via de rechercheurs van het prostitutieteam vernam ik dat de samenwerking met Pasop minimaal is daar Pasop gebonden is aan het medisch geheim. Anderzijds moeten zij ook waken over hun vertrouwensrelatie met de prostituees. Als ze zonder toestemming van de vrouw de politie zouden inlichten is het vertrouwen geschonden. Pasop neemt volgens de politie dan ook geen initiatieven om de samenwerking te optimaliseren of mogelijk te maken. De samenwerking kan volgens Meprosch wel beter omdat er zich prostituees aanbieden bij Pasop die duidelijke verwondingen op het lichaam hebben, mogelijks afkomstig van de vriend of pooier. Indien de politie dit zou opmerken zou het goed zijn om contact op te nemen met de maatschappelijk werkers van de politie. Het was voor de rechercheurs heel belangrijk dat deze informatie niet aan de politie wordt doorgegeven maar aan de maatschappelijk werkers van Meprosch omdat zij dan contacten kunnen leggen met de noodzakelijke hulpverleningsdiensten buiten de medische sector.

2.2 Antwerpen

2.2.1 Beleid

Net zoals voor Gent zal ik ook voor Antwerpen de verschillende actoren en begrippen van het prostitutiemilieu bespreken. Een **raamprostitutiepand** in Antwerpen is een gebouw met één of meer vitrines, een gemeenschappelijke ruimte en één of meerdere werkruimtes. Een **werkruimte** is de plaats waar de seksuele dienstverlening plaats vindt. Een **vitruine** is een plaats met één of meer op de weg georiënteerde ramen waarachter een prostituee de aandacht op zichzelf tracht te richten. De **verhuurder** is de persoon die de vitrines en werkkamers verhuurt aan de prostituee. (Stad Antwerpen, z.j)

In Antwerpen bevindt het prostitutiegebied zich in een volkswijk, gekend als 'Het Schipperskwartier'. De ligging aan de haven speelt daar natuurlijk een heel grote rol in. De onderstaande kaart geeft het prostitutiegebied in Antwerpen weer.

(2012). George's interactive map of Antwerp's red light district- 't Schipperskwartier. Geraadpleegd op 10 mei 2014 via <http://www.amsterdam-red-light-district-maps.com/Antwerp.html>

Het Antwerpse beleid kent een lange geschiedenis waarvan de val van de Berlijnse muur in 1989 een belangrijk ijkpunt was. Daarna zijn immers heel wat Oost-Europese prostituees en pooiers naar België gekomen. Dit zorgde ervoor dat de prostitutiewijk uitbreidde. Deze uitbreiding ging gepaard met allerlei vormen van overlast en uiteindelijk ook meer criminaliteit. In 1997 was het de buurtbewoners beu, ze tekenden een petitie waarmee ze hun zorgen wilden uiten. Er moest iets aan de overlast en criminaliteit gedaan worden. Dit zorgde uiteindelijk voor het beleidsplan Prostitutie Antwerpen dat in 1999 werd goedgekeurd.

Om dit plan te verwezenlijken werkte Antwerpen met verschillende stadsdiensten samen: de groendienst, cultuur, stedenbouw. Ze merkten namelijk dat het Schipperskwartier op verschillende vlakken een herwaardering kon gebruiken. Heel belangrijk is dat de stad Antwerpen vanuit een stedenbouwkundige visie vertrok. De wijk in zijn geheel moest opgewaardeerd worden. Dit om de leefbaarheid van de buurt te verzekeren. Men wilde prostitutie niet uit de prostitutiebuurt weg maar de woonomgeving met de prostitutiebuurt combineren. Tijdens de samenkomsten met de verschillende stadsdiensten werd er gebrainstormd over de toekomst van het Schipperskwartier. Zo werd uiteindelijk de toekomstvisie van het Schipperskwartier bepaald: het Schipperskwartier, verleidelijk stukje Antwerpen.

Deze toekomstvisie werd uitgewerkt in vier krachtlijnen. De eerste krachtlijn hield in dat prostitutie geen overlast mocht veroorzaken voor de omliggende woonbuurt. Daarnaast moesten de criminele randverschijnselen ook aangepakt worden. Als derde krachtlijn moest de positie van de prostituee verbeterd worden. En de laatste krachtlijn was de heraanpak van de wijk.

Elk van die krachtlijnen werd uitgewerkt. Een paar voorbeelden illustreren dit.

De eerste krachtlijn stelde dat prostitutie geen overlast mocht veroorzaken voor de omliggende woonbuurt. Om dit te verwezenlijken werd het aantal straten voor prostitutie beperkt van zeventien naar drie. De overgang van zeventien naar drie straten ging ook gepaard met het autovrij maken van de straten. Daar waar er vroeger gemiddeld 400 auto's per dag passeerden, passeren er nu nog 0. Dit werd vastgelegd in het gemeentelijk reglement. (Stad Antwerpen, 2006). Het aantal vitrines daalde echter maar met twee. Dit komt omdat er heel veel verbouwd werd, maar liefst 42% van de panden werd grondig gerenoveerd. Maar ook de bouw van Villa Tinto, een megabordeel, zorgde ervoor dat het aantal vitrines niet daalde. Villa Tinto is een prostitutiepand met maar liefst 51 ramen.

Voor de derde krachtlijn, het verbeteren van de positie van de prostituee werd onder andere het gezondheidshuis, Ghapro, opgericht. De werkomstandigheden van de prostituees verbeterden. Er was slechte behuizing, slechte kamers, problemen met de verwarming... Daardoor werd door het stadbestuur de geschiktheidsverklaring gemaakt dat voorschriften oplegt waaraan de raamprostitutiekamers moeten voldoen. De geschiktheidsverklaring voor raamprostitutiepanden stelt bijvoorbeeld dat er voldoende ruimte moet zijn in een vitrine en werkkamer. (Stad Antwerpen, z.j.)

Het actuele beleid vertrekt vanuit de code van de gemeentelijke politiereglementen en de stedenbouwkundige verordening raamprostitutie van de stad Antwerpen. In Antwerpen bestaat er een pandkalender, dit is een voorafgaande wekelijkse opgave per raamprostitutiepand van een lijst met de identiteitsgegevens van en tijdstippen waarop de prostituee haar beroepsbezigheden uitoefent in een raamprostitutieruimte. (Stad Antwerpen, z.j.) Het is de taak van de houder van het pand om deze aangifte te doen bij de politie, naar analogie met Gent.

2.2.2 Hulpverlening

In Antwerpen zijn er twee hulpverleningsorganisaties voor vrouwelijke prostituees, namelijk Ghapro en Payoke.

2.2.2.1 Ghapro

Ghapro staat voor “Gezondheidszorg en hulpverlening aan prostituees”. Ghapro verleent gratis en anoniem hulp aan vrouwen en mannen die werkzaam zijn in de prostitutie in de provincie Antwerpen en Vlaams Brabant. Zoals ik reeds bij het onderdeel van Pasop vermeldde zijn beide organisaties actief over het hele Vlaamse landschap.

Net zoals bij Pasop zijn er twee mogelijkheden om Ghapro te bereiken. Enerzijds kunnen de prostituees zich bij Ghapro aanbieden maar Ghapro gaat ook actief op zoek naar prostituees. Ghapro doet aan actieve outreaching en maakt zich bekend via onder andere brochures. Ghapro is bereikbaar van maandag tot vrijdag van 9u tot 17u. Het gebouw van Ghapro bevindt zich midden in de Verversrui, in het centrum van de prostitutiebuurt in Antwerpen. (Ghapro, 2012)

Ghapro werkt op vier vlakken: het medisch, sociaal, administratief en juridisch vlak. Op medisch vlak wil Ghapro de sekswerkers bewust maken van de gezondheidsrisico's en preventieve gezondheidszorg aanbieden. Ghapro kiest hiervoor omdat ervan uitgegaan wordt dat sekswerkers door de aard van hun beroep meer risico lopen op een besmetting met een seksueel overdraagbare infectie. Preventie bestaat uit het aanbieden van medische onderzoeken. Deze onderzoeken dienen om testen af te nemen ter detectie van seksueel overdraagbare infecties maar ook bijvoorbeeld een uitstrijkje om baarmoederhalskanker te testen. Daarnaast wordt informatie en advies gegeven over diverse zaken, zoals over de verschillende vormen van anti-conceptie. Ghapro beschikt ook over een aantal informatiefolders in diverse talen. Naast het medisch onderzoek en de informatie-en adviesfunctie biedt Ghapro ook een behandeling aan een prostituee die een seksueel overdraagbare infectie heeft opgelopen. Indien een uitgebreider medisch onderzoek nodig is wordt doorverwezen naar een gynaecoloog of huisarts. (<http://www.Ghapro.be/>)

Net zoals vzw Pasop gebruikt Ghapro ook de medische invalshoek om sociale aspecten aan bod te laten komen. Het is veel gemakkelijker om de meisjes een voorstel te doen zich medisch te laten testen, eerder dan informeren naar problemen. Dit kan als een vorm van psychosociale hulpverlening beschouwd worden.

Op **sociaal** vlak wil Ghapro ondersteuning bieden op verschillende levensdomeinen. Ghapro wil zich niet enkel richten op het medische maar ook op alledaagse leef- en werkomstandigheden. Het algemeen welzijn van sekswerkers is voor hen belangrijk. Ghapro staat prostituees ook bij indien ze van job willen veranderen of in moeilijke situaties zitten, zoals in de rol van slachtoffer van geweld of misbruik, conflicten met een klant of gedwongen worden om prostitutie uit te voeren. (<http://www.Ghapro.be/>)

Op het **administratieve** vlak helpt Ghapro bij schuldbemiddeling, het in orde brengen van de mutualiteit, hulp bij het schrijven van officiële brieven en nog tal van andere zaken. **Juridische** geeft Ghapro ondersteuning in verband met hun rechten in bepaalde situaties of het zoeken naar een advocaat. Daarnaast ondersteunen Ghapro ook nog prostituees die van job willen veranderen. Voor sommige prostituees is het niet gemakkelijk om dit te doen daar ze vast zitten in dit milieu. Ghapro helpt om over te schakelen naar ander, officieel werk. Ghapro kan natuurlijk ook niet met alles helpen, soms moet doorverwezen worden.

Ghapro begeleidt af en toe ook zeer intensief, zoals samen naar het OCMW of naar het ziekenhuis gaan. Ghapro doet echter niet aan therapie. Indien iemand nood heeft aan langdurige begeleidingsgesprekken wordt die persoon doorverwezen naar een psycholoog. Het bieden van

een luisterend oor aan de prostituees is iets waar zeer veel belang aan gehecht wordt aangezien prostituees vaak niemand anders hebben waarmee ze kunnen praten over werk gerelateerde zaken. Een groot aantal prostituees hebben een dubbel leven. Familie en vrienden weten vaak niet wat de meisjes doen om de kost te verdienen. Bij Ghapro vinden zij wél een luisterend oor.

De basis van de werking van hulpverleningsorganisaties voor prostituees is vertrouwen. Zowel bij Pasop als Ghapro wordt heel veel belang gehecht aan het opbouwen van een vertrouwensrelatie. Bij dit doelpubliek is dit niet evident. Het kan soms wel een tijd duren voor de meisjes iemand in vertrouwen durven nemen. Daarom zal Ghapro dan ook nooit actief meisjes bevragen over al dan niet gedwongen tewerkstelling. Medewerkers van ghapro gaan ook nooit zonder akkoord van het meisje naar de politie. Dit zou immers het vertrouwen ernstig kunnen beschadigen.

Vertrouwen gaat ook gepaard met de anonimiteit waar Ghapro voor staat. Namen worden nooit gevraagd, maar elk dossier krijgt een nummer en een geboortedatum. Zo kan een prostituee op lange termijn anoniem begeleid worden.

2.2.2.2 Payoke

Payoke heeft een andere invalshoek. Ghapro en Pasop richten zich op het sociale, medische, juridische en administratieve luik. Payoke daarentegen concentreert zich op een specifieke doelgroep, namelijk slachtoffers van mensenhandel. Deze doelgroep is ruimer dan prostituees zelf want niet alle prostituees zijn slachtoffer van mensenhandel. Aangezien deze doelgroep zo specifiek is zal ik eerst en vooral wat meer uitleg geven rond het statuut 'slachtoffer van mensenhandel'.

Mensenhandel is het illegaal onder dwang vervoeren, vasthouden en/of exploiteren van mensen om daar geld mee te verdienen. (Van Dale Uitgevers, 2014) Het is een moderne vorm van slavernij waarvan er verschillende soorten bestaan. Enerzijds heb je mensenhandel met seksuele uitbuiting als doel, anderzijds mensenhandel met economische uitbuiting als doel. Deze laatste vorm van uitbuiting gaat dan gepaard met bijvoorbeeld het werken in de bouwsector of in de horeca. (<http://www.diversiteit.be/>)

Slachtoffers van mensenhandel kunnen sinds begin jaren '90 rekenen op een verblijfsstatuut in België. Om van dit statuut gebruik te kunnen maken moeten drie essentiële voorwaarden vervuld zijn. Allereerst moet men door een persoon of een netwerk geëxploiteerd zijn, daarnaast moet men ook begeleid worden door een erkend en gespecialiseerd onthaalcentrum voor de opvang en begeleiding van slachtoffers van mensenhandel. Ten slotte moet de persoon ook een klacht indienen of verklaring afleggen tegen de personen of netwerken die hen hebben uitgebuit indien dit statuut wil verkregen worden. (<http://www.diversiteit.be/>)

De slachtoffers dienen dus het statuut slachtoffer van mensenhandel te krijgen vooraleer een begeleiding kan starten. Het is vaak heel moeilijk om zo'n statuut te krijgen. Soms is het gekend dat een meisje het slachtoffer is van mensenhandel en in sommige gevallen praten deze daar ook over maar dit officieel laten registreren is voor vele meisjes een grote stap. Dit werd ook bevestigd bij Payoke. Zonder dat er een proces verbaal kan er geen begeleiding starten.

Ook dit heb ik tijdens mijn stageperiode ervaren. De meeste meisjes zien zichzelf niet eens als slachtoffer, laat staan dat ze erover zouden praten én dan nog eens een klacht indienen. Het is voor hen werkelijk zo'n grote stap. Voor velen is het onbegrijpelijk maar meisjes die het slachtoffer zijn van mensenhandel zien zichzelf vaak niet als slachtoffer. De persoon die de meisjes uitbuit is voor hen vaak nog de enigste persoon in hun leven, die soms als 'familie' beschouwd wordt. Dit terwijl ze door hen in de prostitutie tewerkgesteld worden, hun geld moeten afgeven en niet zelden nog eens fysiek mishandeld worden.

Indien een proces verbaal is opgesteld en het meisje het slachtofferstatuut kreeg, is opname mogelijk in een gespecialiseerd opvangcentrum. In België zijn er 3 gespecialiseerde opvangcentra: Payoke in Antwerpen, Pag-asa in Brussel en Sürya in Luik. De slachtoffers worden meestal doorverwezen door politiediensten of sociale diensten, parket of dienst vreemdelingenzaken. Deze opvangcentra werken met een multidisciplinair team van opvoeders, maatschappelijk assistenten en criminologen. Deze centra geven hoofdzakelijk psychosociale en medische hulp, administratieve begeleiding en juridische bijstand. De opvanghuizen zelf bevinden zich op een geheim adres. (<http://www.diversiteit.be/>)

Na deze uitleg rond het statuut slachtoffer van mensenhandel zal ik nu wat dieper ingaan op de werking van Payoke. Payoke is een niet-gouvernementele organisatie die strijdt tegen het verhandelen en uitbuiten van mensen (Human Trafficking). Payoke bestaat reeds sinds 1987 en doet aan onthaal, begeleiding en opvang van slachtoffers en legt in samenwerking met justitie- en politiediensten nationale en internationale netwerken bloot, met als doel de daders te vervolgen. (<http://www.Payoke.be/>)

Payoke vertrekt vanuit verschillende doelstellingen. Ten eerste zorgt Payoke voor onthaal, opvang en gespecialiseerde begeleiding van slachtoffers van mensenhandel. Vervolgens biedt Payoke psychosociale en administratieve begeleiding aan. Als derde doel wordt het verzekeren van de emancipatie van slachtoffers nagestreefd, met het oog op mogelijke (re)integratie in de samenleving. Payoke biedt ook juridische ondersteuning aan slachtoffers. Tenslotte evalueert Payoke permanent de situatie van het slachtoffer en worden aanbevelingen geformuleerd in verband met deze problematiek aan de betrokken overheden. (<http://www.Payoke.be/>)

Kort samengevat biedt Payoke juridische, psychosociale, administratieve en informatieve ondersteuning. Via residentiële opvang of ambulante begeleiding. In 2012 waren er in totaal 237 aanmeldingen binnen, waarna 68 begeleidingen startten. (<http://www.Payoke.be/>)

Elk slachtoffer van mensenhandel kan hier onthaald worden en verblijven in een opvanghuis. Dit verblijf duurt maximum 3 maanden. Na dit verblijf kunnen de meisjes wel nog ambulant begeleid worden gedurende een periode van 2 tot 3 jaar. Elk slachtoffer is verplicht een integratiecursus te volgen en krijgt een arbeidskaart. De slachtoffers gaan ofwel naar school ofwel uit werken. Alle slachtoffers willen werken. Het emancipatorisch werken staat hier dus zeker centraal. De meisjes willen verbetering in hun leven. Hun ervaring willen ze hier op een positieve manier omzetten.

De doelgroep van Payoke bestaat uit slachtoffers uit heel België maar niet uit het Schipperskwartier zelf. Ik denk dat dit te maken heeft met het feit dat Payoke gevestigd is middenin het Schipperskwartier. Dit is heel dicht in de omgeving, waarin meisjes het slachtoffer werden van mensenhandel. Indien de meisjes willen geholpen worden willen ze zich begrijpenlijkerwijs van die omgeving distantiëren. Vandaar dat het voor prostituees in het Schipperskwartier moeilijk is om bij Payoke terecht te kunnen volgens mij.

Bij de vraag of er voldoende opvangcentra zijn, meldden medewerkers van Payoke dat er te weinig financiële middelen zijn. Daardoor is het niet mogelijk om meer opvangcentra of meer opvangplaatsen te voorzien. De nood aan die extra plaatsen is er daarentegen wel.

2.2.3 Politie

De lokale politie van Antwerpen heeft een team dat zich specifiek bezig houdt met prostitutie. Het prostitutieteam zorgt ervoor dat de Antwerpse prostitutie beheersbaar en controleerbaar blijft. Het team waakt over de veiligheid en de werkomstandigheden van de prostituee. (Folder "Veilig in de prostitutie")

Dit team is ontstaan naar aanleiding van “de grote opkuising” van de prostitutiebuurt. Het team is momenteel actief over heel het grondgebied maar de focus ligt op bepaalde concentratiegebieden. Een van die concentratiegebieden is het Schipperskwartier. Leden van het team zijn daar geüniformeerd aanwezig op piekmomenten-, bijvoorbeeld als de twee discotheken uit de buurt geopend zijn. Deze discotheken zorgen namelijk voor heel wat overlast. De zichtbare aanwezigheid werkt volgens hen om deze overlast in te perken.

Zij gaan ook in burger langs bij de prostituees en bij nieuwe prostituees die niet gekend zijn, gaan ze hun dienst voorstellen. De pandeigenaars schrijven de meisjes in in de pandkalender. Als deze inschrijving is gebeurd, krijgt de politie een melding. Het is de bedoeling dat ze dan diezelfde dag nog bij het meisje langsgaan. Zo willen ze kort op de bal spelen en alle meisjes direct leren kennen in de strijd tegen mensenhandel.

Daarnaast houdt het prostitutieteam ook verschillende acties. Deze acties zijn er bijvoorbeeld om de overlast tegen te gaan maar ook grootschaligere acties, waarbij er verschillende controles zijn om illegalen of geseinde personen op te pakken. Bij sommige acties wordt er ook gebruikt gemaakt van videobeelden verkregen via verschillende camera's in het Schipperskwartier. Het gebruik van deze videocamera's werkt efficiënt en preventief. Als de mensen weten dat ze gefilmd worden zullen ze minder snel geneigd zijn zaken te doen die niet door de beugel kunnen.

Voor het prostitutieteam is het opbouwen van een vertrouwensrelatie met de meisjes heel belangrijk. Het team stelt zich voor als een hulpdienst die er speciaal voor prostituees is. Het doel is uitbuiting tegen te gaan maar het team ondersteunt de prostituees ook bij andere problemen omdat dit de vertrouwensrelatie ten goede komt. Vaak wordt wat gepraat met de prostituees gewoon om te weten hoe het gaat. Als teamleden zich gaan voorstellen, informeren ze via folder terzelfdertijd ook over enkele andere diensten zoals Ghapro of Payoke. In elke vitrine hangt ook een sticker met informatie en de belangrijkste telefoonnummers zoals 101 en 112. En het nummer van het prostitutieteam. De meeste oproepen voor het prostitutieteam hebben vaak te maken met een ontevreden klant, een betalingsgeschil. De politie heeft vaak een bemiddelende rol.

Het prostitutieteam heeft verschillende samenwerkingsverbanden. Intern werken ze samen met de politiezone Antwerpen, de Lokale recherche (unit zeden en de unit van de federale gerechtelijke politie die zich bezighoudt met mensenhandel). Naast interne samenwerkingsverbanden wordt samengewerkt met externe partners. Ze werken onder andere samen met het parket, de prostitutieambtenaar, Stad Antwerpen, de dienst vreemdelingenzaken van de stad Antwerpen. Ze zullen ook samenwerken met het OCMW, Ghapro en Payoke.

In het Antwerpse prostitutieteam zijn geen maatschappelijk werkers aanwezig. Er werkt enkel operationeel personeel. Er is wel een dienst slachtofferhulp bij de politie waar het team regelmatig naar doorverwijst. Vandaar dat er geen nood is om maatschappelijker werkers in het team op te nemen.

Het opvangnet voor prostituees is volgens de politie groot genoeg. De politie zorgt voor de veiligheid en controles. Op medisch vlak is er Ghapro en op sociaal vlak Payoke en de dienst slachtofferbejegening van de politie. De verschillende domeinen zijn op zich dus voldoende gedekt. Het zou echter geen kwaad kunnen om nog meer aanbod te voorzien, vooral naar capaciteit toe. Het zoeken naar opvangplaatsen voor slachtoffers van mensenhandel is soms problematisch. Het aantal voorzieningen is dus wel voldoende, maar er zijn te weinig opvangplaatsen. Dit heeft natuurlijk opnieuw te maken met het feit dat er onvoldoende financiële middelen ter beschikking zijn.

2.2.4 Samenwerking politie en hulpverlening

Ook in Antwerpen heb ik de verschillende actoren bevraagd over hun samenwerking.

De samenwerking met de politie verloopt volgens **Ghapro** vlot en er is een goede verstandhouding. Er worden echter geen gegevens uitgewisseld. Als Ghapro zich zorgen maakt of een vermoeden heeft van mensenhandel wordt soms wel contact opgenomen en indien nodig worden verdere stappen zetten Ghapro heeft hier tot op heden geen negatieve ervaringen mee.

Vanuit **Payoke** is een samenwerking met de politie noodzakelijk aangezien zij heel vaak via de politie met slachtoffers in aanraking komen. Meer samenwerking zou nuttig zijn om slachtoffers te kunnen identificeren. Indien informatie gebundeld wordt zullen mogelijks vlugger slachtoffers en/of daders gevonden worden

Volgens Payoke gaat de politie niet actief op zoek naar slachtoffers van mensenhandel. Indien de politie dit wel zou doen zouden er nu waarschijnlijk al veel meer slachtoffers bekend zijn. Maar dit zou aangeven dat de politie eigenlijk in de job gefaald heeft, want het is de taak van de politie om mensenhandel tegen te gaan. Vandaar dat de politie niet actief op zoek gaat, zodat de cijfers niet te hoog worden. De cijfers van 2012 tonen wel aan dat de politie voor een groot deel van de opnamen verantwoordelijk was. De federale politie en de lokale politie zorgden samen voor 29 van de 68 opnamen, goed voor zo'n 42,5 % van alle opnamen. Dit is niet bepaald weinig maar het is niet onwaarschijnlijk dat het er nog meer zouden kunnen zijn. (<http://www.Payoke.be/>)

De **politie** heeft geen nauw contact met de hulpverleningsorganisaties maar er is wel contact. Ieder doet zijn eigen ding maar de politie verwijst wel door. Alhoewel dat in het verleden niet altijd het geval was, werkt de politie nu met Payoke nauwer samen. De samenwerking is essentieel omdat de prostituees bij Payoke het statuut slachtoffer van mensenhandel moeten hebben. Indien er bij Payoke geen plaats is, wordt opvang gezocht bij de twee andere centra in Vlaanderen: Sürya en Pag-asa. Meer opvang is volgens hen wenselijk. Hoe meer opvang, hoe beter natuurlijk.

De samenwerking met Ghapro verloopt volgens de politie vlot. Na een melding verwijst de politie door maar ze vragen soms ook dat een medewerker van Ghapro zelf ter plaatste gaat. De Gentse organisatie vzw Pasop was bij de politie in Antwerpen niet gekend: samenwerking is er bijgevolg ook niet. Het doorgeven van informatie tussen de twee steden is op sommige vlakken blijkbaar beperkt. Met de Gentse politie wisselen de Antwerpse politie af en toe informatie uit maar verder dan dat gaat het niet. Beide teams werken eigenlijk weinig of niet samen.

Hoofdstuk 3: Enquêtes bij prostituees

Ik vind het zeer belangrijk om naast de afspraken met de verschillende hulporganisaties en politiediensten, ook de stem van de prostituees te horen. Maar al te vaak worden prostituees niet gehoord in onderzoeken. Als toekomstig maatschappelijk werker vind ik het erg belangrijk om de doelgroep aan bod te laten komen. Daartoe heb ik een enquête afgenomen van de prostituees. Aangezien er zeer veel nationaliteiten onder de prostituees waren, heb ik mijn enquête laten vertalen in zoveel mogelijk talen. Ik heb hiervoor beroep gedaan op kennissen die anderstalig zijn. In totaal had ik zes verschillende versies: Frans, Engels, Spaans, Roemeens, Hongaars en Nederlands. Een Hongaarse tolk was aanwezig bij één afname van de enquêtes.

Zowel in Antwerpen als Gent heb ik overdag en 's nachts enquêtes afgenomen. In totaal heb ik 34 ingevulde enquêtes, waarvan 18 van prostituees uit Antwerpen en 15 uit Gent. De resultaten werden verwerkt met SPSS en zijn terug te vinden in de onderstaande tabellen.

Het was niet vanzelfsprekend om de enquêtes af te nemen daar er afgesproken werd dat ik dit niet alleen mocht doen. Ik was verplicht om in het gezelschap van een tweede persoon te zijn en ervoor te zorgen dat er politie aanwezig was om zo mijn veiligheid te garanderen. In Gent ging dat iets vlotter omdat ik daar af en toe aanwezig was bij interventies. Aangezien de meisjes me daar kenden als iemand van Meprosch en bijgevolg soms veel te vertellen hadden, duurde het afnemen van de enquêtes soms iets langer, waardoor er minder enquêtes zijn van Gent.

Deze enquête is afgenomen in

	Frequency	Percent
Gent	15	44,1
Valid Antwerpen	19	55,9
Total	34	100,0

Deze enquête is afgenomen

	Frequency	Percent
Dag	20	58,8
Valid Nacht	14	41,2
Total	34	100,0

Het is belangrijk om weten dat de resultaten van deze enquête niet representatief zijn voor de volledige doelgroep. Enerzijds omdat er slechts 34 enquêtes zijn afgenomen en anderzijds omdat er een groot deel van de enquêtes niet volledig zijn ingevuld. Dit heeft verschillende redenen.

Een eerste reden is dat vele prostituees geen zin en of tijd hebben om de vragenlijst in te vullen. Daarnaast is er ook de taalbarrière die een enorm grote rol heeft gespeeld. De beperkte taalkennis van de prostituees was nog steeds belemmerend. Sommige meisjes spreken enkel hun moedertaal wat zeer moeilijk te begrijpen is voor anderstaligen. Ook al had ik een enquête in zes verschillende talen. Indien er vragen niet duidelijk waren voor de prostituees konden zij dit moeilijk navragen. De meisjes kennen natuurlijk wel een aantal woorden die ze voor hun werk nodig hebben maar verder dan "fifty please" gaat het meestal niet. Iets wat ik ook heb opgemerkt bij het afnemen van de enquêtes is de invloed van enkele mannen in het straatbeeld. Ik had een paar keer de indruk dat een prostituee bereid was om de enquêtes in te vullen tot er opeens een man achter mij kwam wandelen de medewerking abrupt stopte. Ik heb het vermoeden dat deze mannen wel eens de pooiers van de prostituees zouden kunnen zijn. Het hadden ook altijd klanten kunnen zijn maar uit

ervaring weet ik dat de meisjes daar meestal niet zoveel problemen over maken. Indien het een klant was zouden, vermoed ik, de meeste prostituees de klant vragen eventjes te wachten of zou de enquête nadien ingevuld worden.

De 34 respondenten gaven niet op alle vragen antwoord. Dit aantal, zoals te merken in enkele tabellen, varieert van 20, 24 tot 32 respondenten per onderwerp.

3.1 De respondenten

3.1.1 Nationaliteiten

Eerst en vooral schets ik een beeld van de bereikte doelgroep. Ik zal het hebben over de verschillende nationaliteiten. Ik ben in contact gekomen met 10 verschillende nationaliteiten. Het grootste aantal respondenten is Roemeens, meestal te werk gesteld in Antwerpen, gevolgd door Hongaren en Belgen. De Hongaren zijn in Gent sterk vertegenwoordigd, dat verklaart ook waarom ik bij deze doelgroep veel enquêtes heb afgenomen. Dat ik evenveel Belgen heb bereikt als Hongaren heeft te maken met het feit dat deze respondenten meestal Nederlands praten. In de realiteit merken we echter dat er bitter weinig Belgen te werk gesteld zijn in de raamprostitutie, zonder rekening te houden met de nieuwe Belgen want er zijn een aantal vrouwen die door familiale omstandigheden Belg zijn geworden.

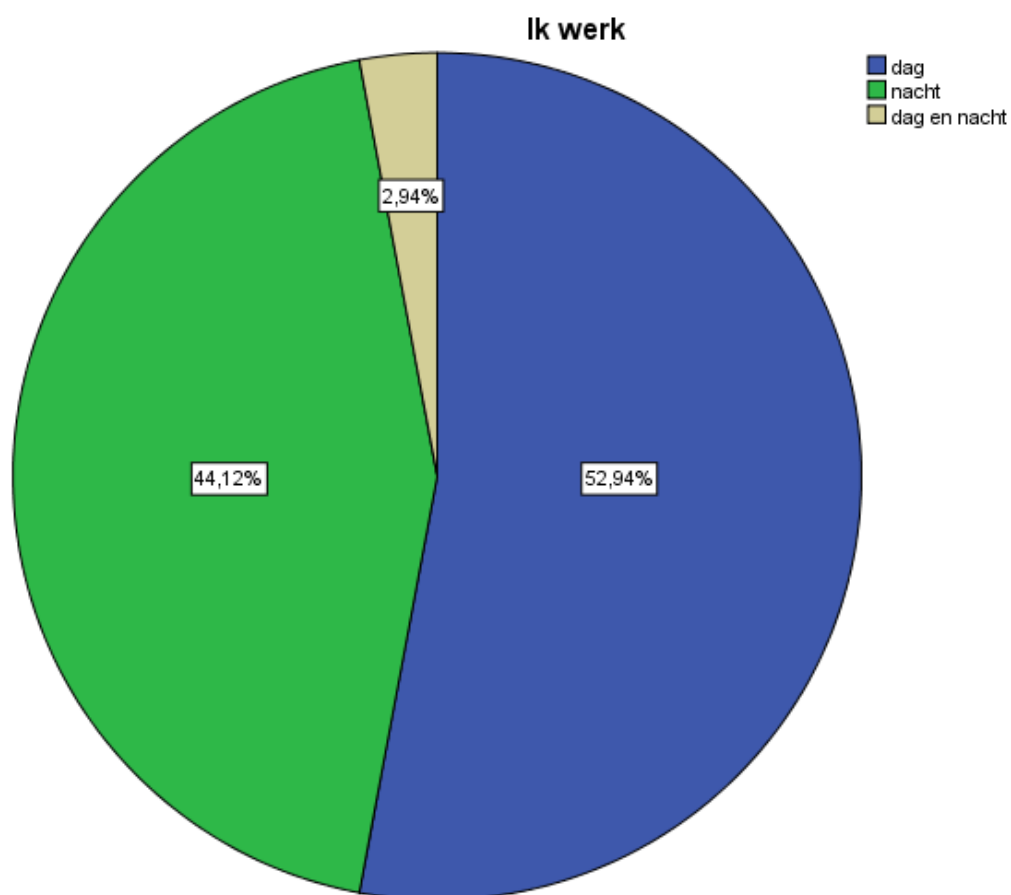
\$V09 Frequencies

	Responses		Percent of Cases
	Aantal	Percent	
Albanees	2	6,2%	6,5%
Belg	5	15,6%	16,1%
Bulgaars	1	3,1%	3,2%
Duits	1	3,1%	3,2%
Hongaars	5	15,6%	16,1%
Nationaliteit^a			
Nederlands	2	6,2%	6,5%
Nigeriaans	2	6,2%	6,5%
Roemeens	10	31,2%	32,3%
Spaans	3	9,4%	9,7%
Grieks	1	3,1%	3,2%
Total	32	100,0%	103,2%

a. Dichotomy group tabulated at value 1.

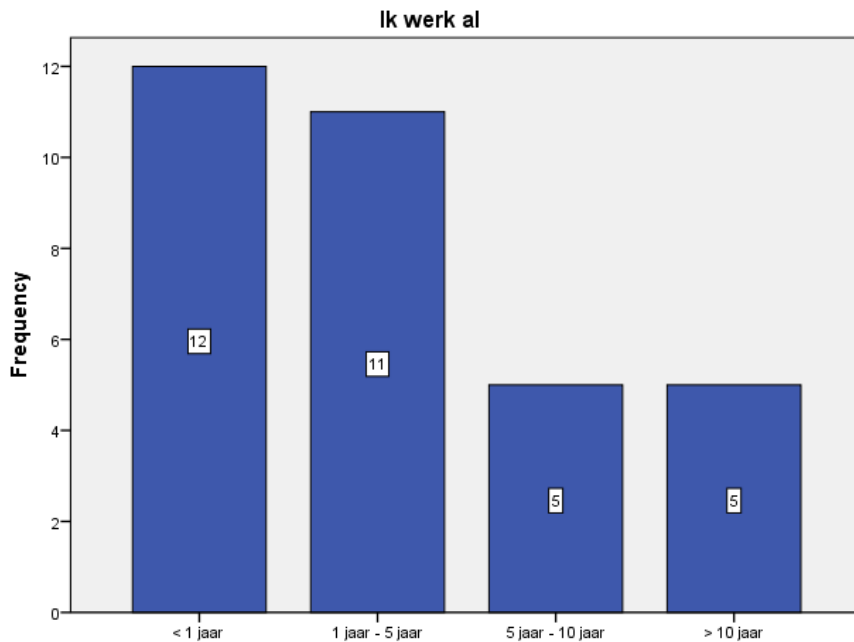
3.1.2 Tijdstip werken

Vervolgens heb ik de meisjes bevraagd over het tijdstip van hun activiteit. De resultaten geven aan dat 52,94% van de prostituees overdag en 44,12% 's nachts werkt. Deze procentuele verdeling is vergelijkbaar met de tijdstippen waarop ik de enquêtes afnam, nl 20 enquêtes overdag en 14 's nachts. Er is een kleine minderheid van 2,94% van de prostituees die dag en nacht werkt. Uit de praktijk weet ik dat er meisjes zijn die dubbele shiften werken om nog meer geld te verdienen of verplicht worden door hun pooier bijvoorbeeld. Er zijn natuurlijk ook prostituees die dag- en nachtshift afwisselen.

3.1.3 Periode werken

De meerderheid van de respondenten werkte minder dan één jaar. Ik heb tijdens mijn stageperiode ervaren dat er heel veel prostituees waren die slechts een korte periode werken, soms zelf maar enkele dagen. Het zou kunnen dat ze daarna nog naar andere steden gaan en Gent slechts een tussenstop is. Een groot aantal respondenten werken tussen de één en de vijf jaar. De minderheid werkt tussen de vijf en de tien jaar. Een even groot aantal werkt meer dan tien jaar.

Ik vermeldde reeds dat er heel wat verloop is en sommige prostituees slecht enkele dagen of weken tewerkgesteld worden in eenzelfde stad. Ik vroeg me af of deze prostituees dan ook nog in andere steden hebben gewerkt. Uit de bevraging bleek dat er toch wel een redelijk aantal meisjes zijn die reeds in andere steden werkten. Zo hebben een aantal meisjes ook in Brussel, Amsterdam, Utrecht, Den Haag en Bremen gewerkt. De cijfers over Antwerpen en Gent zijn niet eenduidig te interpreteren. In de praktijk ben ik in contact gekomen met enkele meisjes van Gent die ook in Antwerpen gewerkt hebben. Tijdens een van de afnames van de enquêtes in Antwerpen kwam ik zelf een prostituee tegen die ik eerder in Gent zag.

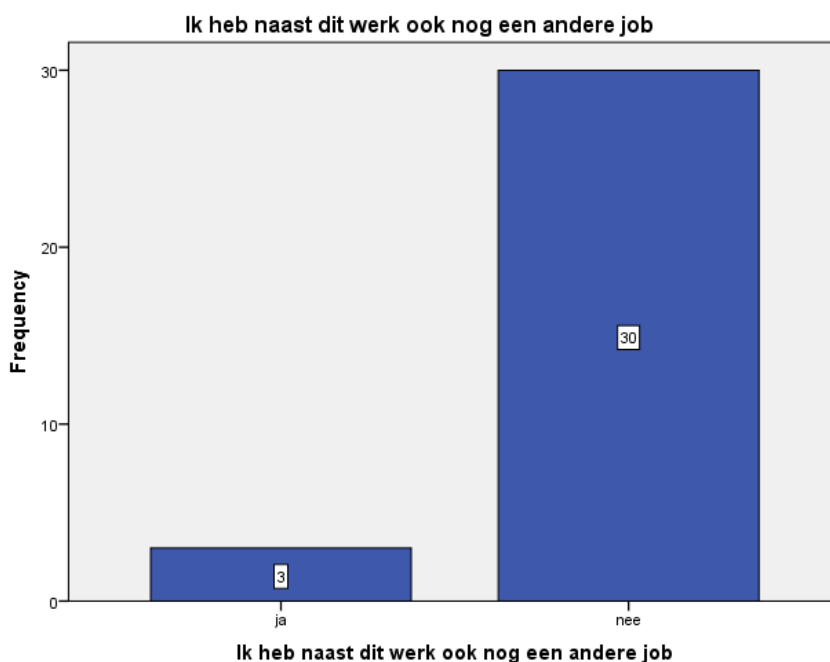
\$V01 Frequencies

	Responses		Percent of Cases	
	N	Percent		
Ik heb reeds gewerkt in^a	Gent	15	34,9%	51,7%
	Antwerpen	16	37,2%	55,2%
	Brussel	3	7,0%	10,3%
	Amsterdam	4	9,3%	13,8%
	Utrecht	2	4,7%	6,9%
	Den Haag	2	4,7%	6,9%
	Bremen	1	2,3%	3,4%
Total	43	100,0%	148,3%	

a. Dichotomy group tabulated at value 1.

3.1.4 Bijwerkzaamheden

Ik vond het ook boeiend om te weten of de prostituees naast dit werk ook nog een andere job hebben. Het valt op dat de overgrote meerderheid geen andere job meer heeft. Maar liefst 30 van de 33 respondenten die een antwoord gaven op deze vraag hebben geen andere job. Dit ligt volgens mij aan het feit dat deze job gewoon heel moeilijk te combineren valt. De prostituees leidden echt een dubbelleven waarin het werk in de prostitutie sowieso al moeilijk te combineren valt met hun vrijetijdsleven, laat staan dat daar nog een andere job bij komt. Het is voor prostituees die willen stoppen met dit soort werk vaak ook erg moeilijk om een andere job te vinden daar de nieuwe werkgever zich vragen kan stellen over het inkomen bij het uitoefenen van hun huidige job.

3.1.5 Relaties

21,2% van de prostituees die op deze vraag hebben geantwoord heeft momenteel een relatie. Dit is volgens mij een redelijk groot aantal aangezien het in deze job niet evident is om een relatie te hebben. Sommigen hebben een relatie met iemand die echt verliefd op hen is maar anderen hebben een relatie met een persoon die uit is op geldgewin. Soms is dit een pooier, een loverboy maar het kan evengoed gaan om een klant. 15,2% is getrouwd en een even groot percentage is gescheiden. De overgrote meerderheid van de prostituees die ik heb bevraagd is vrijgezel. Dit gaat om 44,5%.

Burgerlijke staat

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	vrijgezel	15	44,1	45,5
	in een relatie	7	20,6	66,7
	getrouwd	5	14,7	81,8
	gescheiden	5	14,7	97,0
	weduwe	1	2,9	100,0
	Total	33	97,1	100,0
Missing	ontbreekt	1	2,9	
Total		34	100,0	

3.1.6 Buurt

Ik heb de prostituees ook bevraagd over de overlast in de buurt. Er werd hier reeds onderzoek naar gedaan maar ik wou weten hoe de respondenten de overlast ervaren omdat dit invloed kan hebben op hun behoefte aan hulpverlening of politionele ondersteuning. Uit onderstaande resultaten blijkt dat de meeste prostituees fysiek geweld ervaren als overlast tijdens hun werk, naast de geluidsoverlast, het verbaal geweld en de diefstallen. Ook voorbijrijdende auto's zijn een vorm van overlast die de prostituees ervaren en tenslotte ook drugs. Deze vormen van overlast heb ik tijdens mijn stageperiode ook opgemerkt. Het gebeurt af en toe dat er fysiek geweld en daarmee gepaard gaand ook verbaal geweld is tussen een klant en een prostituee. Maar de meisjes vliegen ook elkaar regelmatig in de haren. Er is veel concurrentie tussen de meisjes onderling wat af en toe eens voor uitspattingen kan zorgen.

\$V02 Frequencies

		Responses		Percent of Cases
		N	Percent	
Welke vormen van overlast ervaar je ^a	Vorbijrijdende auto's	7	14,9%	29,2%
	Geluidsoverlast	8	17,0%	33,3%
	Verbaal geweld	8	17,0%	33,3%
	Fysiek geweld	11	23,4%	45,8%
	Diefstallen	8	17,0%	33,3%
	Drugs	5	10,6%	20,8%
	Total		47	100,0%

a. Dichotomy group tabulated at value 1.

3.2 Hulpverleningsorganisaties en politie

Na een beeld geschetst te hebben van de respondenten, geef ik in dit deel een beeld van de hulpverleningsorganisaties, vervolgens over de politie en tenslotte de samenwerking tussen beide.

3.2.1 De hulpverleningsorganisaties

Ik vond het belangrijk om te weten of de hulpverleningsorganisaties door prostituees gekend zijn en of de prostituees ook gebruik maken van deze diensten (zie tabel). De bekendste organisatie bij de respondenten is vzw Pasop. Negen van de drieënveertig prostituees kenden deze organisatie en hebben ook er ook al beroep op gedaan. Drie personen kennen de sociaal consulenten van Unit Meprosch en twee maakten gebruik gemaakt van hun diensten. Ghapro is niet gekend bij de respondenten, maar er hebben wel vier prostituees gebruik gemaakt van hun diensten. Logischerwijs klopt dit natuurlijk niet. Als je gebruik maakt van een dienst van een organisatie zou deze organisatie ook moeten gekend zijn. De oorzaak van deze onlogische uitkomst ligt waarschijnlijk aan het feit dat de prostituees te vlug de enquêtes invulden. Payoke was door één persoon gekend die ook gebruik heeft gemaakt van hun diensten.

Het valt op dat het aantal antwoorden zeer laag is. Ik heb ondervonden dat de prostituees de officiële naam van de organisatie niet kennen maar wel weten wie er werkt. De prostituees kennen bijvoorbeeld Meprosch niet maar wel de naam van de sociaal consulenten bij Meprosch. Deze resultaten geven dus een onvolledig beeld. Anderzijds wil dit misschien wel zeggen dat de verschillende organisaties zich beter moeten identificeren en bekend maken zodat dit voor de prostituees meer duidelijkheid geeft. Samenwerking op dit vlak kan volgens mij wel voordelen hebben. Zo zou er bijvoorbeeld een gemeenschappelijke folder kunnen verspreid worden van alle organisaties in het Gentse en in het Antwerpse. Dit zou ervoor kunnen zorgen dat de prostituees meteen een overzicht hebben over de hulpverleningsorganisaties. Het expliciet ter beschikking stellen van deze folders in de bars zou er mogelijks kunnen voor zorgen dat de organisaties ook bekender worden.

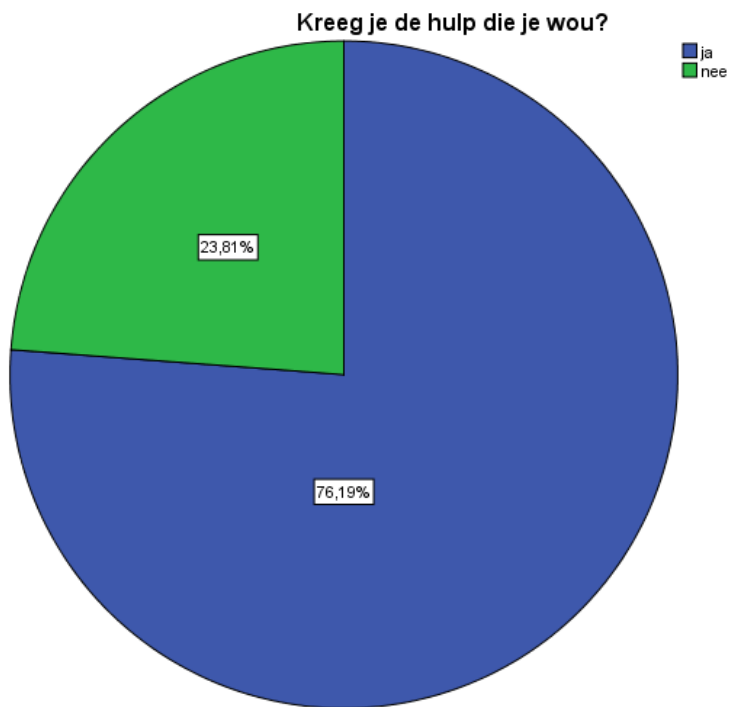
\$P01*\$P02 Crosstabulation

			gebruik				Total
			VZW Pasop (Gent)	Sociaal consulenten unit Meprosch (Gent)	Ghapro (Antwerpen)	Payoke (Antwerpen)	
kennen	VZW Pasop (Gent)	Count	9	2	0	0	9
	Sociaal consulenten unit Meprosch (Gent)	Count	3	2	1	0	4
	Ghapro (Antwerpen)	Count	0	0	4	1	4
	Payoke (Antwerpen)	Count	1	0	2	1	3
	Total	Count	9	2	5	1	14

Percentages and totals are based on respondents.

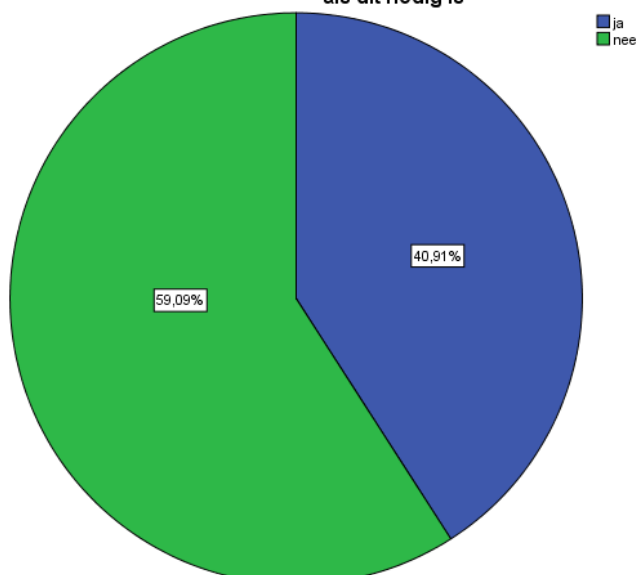
a. Dichotomy group tabulated at value 1.

Van de personen die reeds gebruik maakten van de diensten van de verschillende hulpverleningsorganisaties wou ik graag weten of ze de gewenste hulp kregen. Maar liefst 76,19% van de respondenten kreeg de gewenste hulp. 23,81% kreeg deze gewenste hulp niet.

Vanuit de praktijk ervoer ik dat het voor veel prostituees heel erg moeilijk is om de stap naar de hulpverleningsorganisaties te zetten. Het is eigenlijk voor de meeste mensen, ook buiten het prostitutiemilieu, moeilijk om dit te doen. We willen het namelijk allemaal zo goed zelf kunnen maar soms hebben we gewoon een helpende hand nodig. Voor prostituees is het dan nog eens extra moeilijk daar ze moeilijk hun beroep kunnen kenbaar maken. Uit de bevraging bleek dat de een meerderheid van 59,09% het niet moeilijk vond om in contact te komen met de organisaties. Toch is er nog steeds en grote groep van 40,91% voor wie het wel een probleem is. Ik denk dat het ook voor deze groep belangrijk is dat de organisaties blijven werken aan hun bekendmaking bij de prostituees om de drempel zo laag mogelijk te houden.

Het is voor mij moeilijk om in contact te komen met bovengenoemde organisaties als dit nodig is

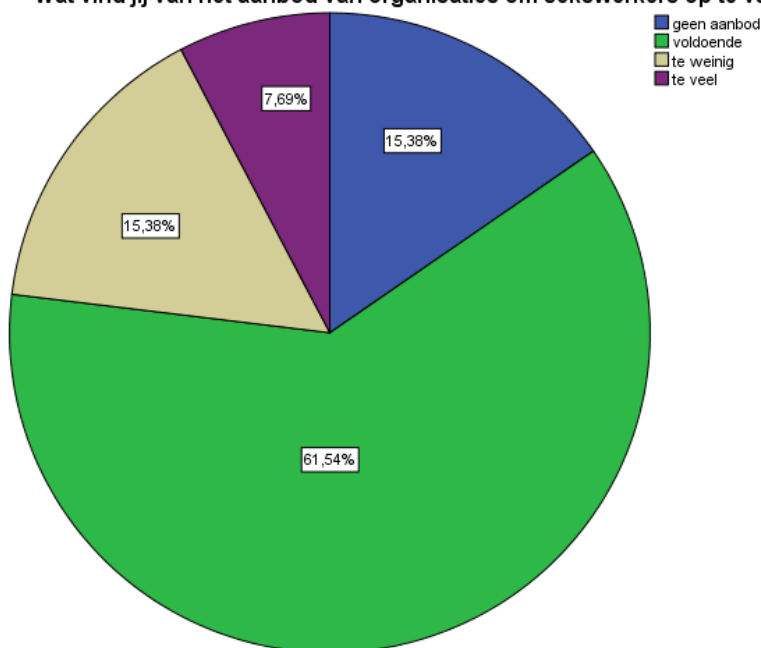
Bij de vraag welke hulp de prostituees op dit moment nodig hebben werd volgende antwoord geregistreerd. Vijf van de elf prostituees hebben op dit moment nood aan psychosociale hulpverlening, verder komt medische hulp en als laatste juridische hulp. Medische hulpverlening is in deze sector uiterst belangrijk daar de kans op seksueel overdraagbare infecties en andere beroepsgebonden medische problemen zeer groot is maar ook psychosociale hulpverlening is nodig. De prostituees hebben uiteenlopende problemen. Hun hulpvragen zijn soms zo specifiek dat er volgens mij gespecialiseerde hulpverlening nodig is. Het is voor deze doelgroep heel moeilijk om naar een algemene dienst te gaan zoals een CAW omdat deze dienst niet vertrouwd is met de leefwereld van de prostituees. Organisaties specifiek voor prostituees zijn volgens mij broodnodig.

Welke hulp heb je op dit moment nodig?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	medische hulp	4	11,8	36,4
	juridische hulp	2	5,9	18,2
	psychosociale hulp	5	14,7	45,5
	Total	11	32,4	100,0
Missing	ontbreekt	23	67,6	
Total		34	100,0	

Wat vinden de meisjes nu eigenlijk zelf van het aanbod? De meerderheid (61,64%) vindt dat er voldoende aanbod is. Daarnaast is er ook een behoorlijk aantal van 15,38% die vindt dat er te weinig aanbod is. 7,69% vindt dat er te veel aanbod is en 15,38% zegt dat er geen aanbod is. Het is positief dat de meerderheid vindt dat er voldoende aanbod is maar het is belangrijk dat ook rekening gehouden wordt met de andere cijfers. De prostituees die vinden dat er te veel aanbod is weten misschien hun weg wel te vinden en hebben mogelijks alle extra hulp niet nodig. Wat me vooral zorgen baart is de grote groep die zegt dat er geen aanbod is. Kennen zij dan echt geen enkele organisatie of zijn het diegene die de naam niet kennen maar wel de personen bijvoorbeeld. Ik denk dat deze cijfers aantonen dat het belangrijk is dat de verschillende organisaties zich bekend maken bij het doelpubliek.

Wat vind jij van het aanbod van organisaties om sekswerkers op te vangen?

3.2.2 De politie

Ook bij het onderdeel van de politie begin ik met de vraag of de politiediensten gekend zijn én of de prostituees al in contact gekomen zijn met de politiediensten. 33,3% van de prostituees die antwoord gaven op deze vraag kent Meprosch. 25% kent de federale politie en 41,7% kent het prostitutieteam in Antwerpen. Het valt me op dat de politie beter gekend is dan de organisaties voor sekswerkers. Dit kan te maken hebben met het feit dat de prostituees veel controles krijgen en dus regelmatig in contact komen met de politie. Het aantal prostituees dat de politie kent en met de politie in contact komt verschilt dan ook niet zoveel. Het cijfer voor Meprosch en de Federale politie is gelijkaardig. Bij het prostitutieteam in Antwerpen zijn er vier prostituees die het prostitutieteam wel kennen maar er nog niet mee in contact kwamen.

\$V06 Frequencies

	Responses		Percent of Cases
	N	Percent	
Ik ken^a			
Lokale politie: Meprosch (Gent)	8	33,3%	44,4%
Federale politie (MMB)	6	25,0%	33,3%
Lokale politie :prostitutieteam (Antwerpen)	10	41,7%	55,6%
Total	24	100,0%	133,3%

a. Dichotomy group tabulated at value 1.

\$V07 Frequencies

	Responses		Percent of Cases
	N	Percent	
Ik ben al in contact gekomen met^a			
Lokale politie: Meprosch (Gent)	8	40,0%	50,0%
Federale politie (MMB)	6	30,0%	37,5%
Lokale politie: Prostitutieteam (Antwerpen)	6	30,0%	37,5%
Total	20	100,0%	125,0%

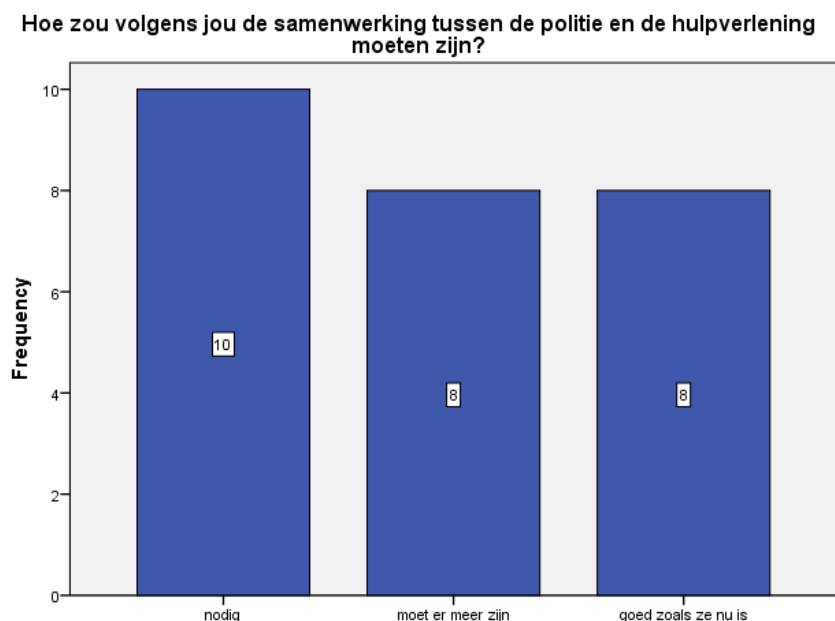
a. Dichotomy group tabulated at value 1.

Ik heb de prostituees ook bevraagd of zij het moeilijk vinden de politie te contacteren. Daaruit bleek dat een zeer groot aantal van 85,19% dit niet moeilijk vindt, 14,81% vindt dit wel moeilijk.

3.2.3 Samenwerking hulpverleningsorganisaties en politie

Hoe zien de prostituees de samenwerking tussen de hulpverleningsorganisaties en de politie? Volgens 10 van de 26 prostituees is de samenwerking nodig. Dit is volgens mij een groot aantal. Voor 8 prostituees is de samenwerking goed en voor evenveel personen moet er meer zijn. Opvallend is dat geen enkele prostituee vindt dat er geen samenwerking moet zijn. Dit terwijl de organisaties in het werkveld er vanuit gaan dat samenwerking negatief is voor de prostituees.

Hoofdstuk 4: Besluiten en aanbevelingen

Bij het schrijven van deze bachelorproef zijn er verschillende zaken, in verband met de hulpverlening en de werking van de politie, die me bijgebleven zijn en waar ik aanbevelingen bij heb. Eerst en vooral is er de maatschappelijk werker die volgens mij niet altijd de nodige of juiste plaats krijgt in het hulpverleningsplaatje. Daarnaast zijn er volgens mij ook zaken op het niveau van de wetgeving die voor verbetering vatbaar zijn. Ten derde wil ik ook graag nog iets kwijt over de opvangcentra voor slachtoffers van mensenhandel. Als laatste bespreek ik de nood aan een betere bekendmaking van de hulpverleningsorganisaties

Allereerst wil ik in dit besluit pleiten voor de functie van een **maatschappelijk werker** binnen het prostitutiemilieu. Tijdens de voorbije maanden raakte ik steeds meer overtuigd van de noodzaak van deze specifieke functie voor een maatschappelijk werker. Bij team Meprosch in Gent zijn er momenteel twee maatschappelijk werkers, in Antwerpen is er geen enkel maatschappelijk werker. Ik vind dit echt een gemis omdat er gewerkt wordt met een specifieke doelgroep in een vaak kwetsbare situatie, zoals illegalen, slachtoffers van mensenhandel en prostituees. Dit zijn doelgroepen die een gespecialiseerde aanpak nodig hebben. Ook een goede kennis en verdieping in de wetgeving rond deze problematiek zijn noodzakelijk. Ik zeg niet dat de positie en de functie van de maatschappelijk werker binnen team Meprosch nu ideaal is maar wat ik wel vind is dat de functie essentieel is.

Ik vind het belangrijk dat deze maatschappelijk werkers niet volledig los mogen gezien worden van de politie. Het is handig en interessant om op één of andere wijze verbonden te zijn met de politie om zo de nodige contacten te kunnen onderhouden en zaken direct met de juiste personen kunnen bespreken. De drempel naar de politie en de hulpverlening is zo groot voor prostituees. Het is de taak van een maatschappelijk werker om deze drempel te verlagen. Een maatschappelijk werker bij de politie kan voor de prostituees een soort tussenstap zijn tussen de hulpverleningsorganisaties en de politie. Het is ook enorm moeilijk voor de prostituees om een klacht neer te leggen of om officieel stappen te ondernemen. Maatschappelijk werkers kunnen deze doelgroep hierop voorbereiden. Ook hier zijn maatschappelijk werkers een schakel tussen de hulpverleningsorganisaties en de politie.

Vaak schamen de prostituees zich ook voor hun werk en kunnen ze hier met niemand over praten. Je verhaal brengen aan een anonieme hulpverlener is moeilijk. Ik denk ook dat het in dit geval soms gemakkelijker kan zijn om met een vrouw te praten. Als prostituees zich bij de dienst slachtofferbejegening aanbieden, weten ze soms ook vooraf niet of de hulpverlener een man of een vrouw zal zijn. Ook daarom is het belangrijk om specifieke maatschappelijke werkers voor deze doelgroep aan te stellen.

De plaats van de maatschappelijk werkers binnen het politiebureau trekken ik in twijfel. Enerzijds is het goed dat maatschappelijk werkers hier werken voor de in- en uitschrijvingen en zo het contact met de baruitbaters behouden. Anderzijds zou een locatie in de buurt een meerwaarde kunnen bieden want zo kunnen prostituees letterlijk afstand nemen van de werkplaats van de maatschappelijke werkers bij de politie. Dit zou volgens mij de drempel voor de prostituees aanzienlijk verlagen.

Concreet zou ik kiezen voor een locatie dichtbij de werkplaats van de prostituees of op een locatie die vlot met het openbaar vervoer bereikbaar is. Sommige prostituees weten nauwelijks de weg van hun werkplaats naar hun hotel of verblijfplaats, het is voor velen dus moeilijk om zich naar een andere locatie te begeven. Om ook het contact met de baruitbaters te blijven behouden zou ik hen de helft van de week de in- en uitschrijvingen laten doen in het politiekantoor en de andere helft van de week consultaties op een andere locatie. Consultaties kunnen voor mij ruim gezien worden. Er kunnen eventueel consultaties op vaste tijdstippen voorzien worden, maar er kunnen ook inloopmomenten georganiseerd worden. Het zou de bedoeling moeten zijn dat alle vrouwen die tewerkgesteld zijn in de prostitutiebuurt daar met al hun vragen en zorgen terecht kunnen. Dit in

een aangename en huiselijke omgeving. Een van de chercheurs sprak over “een huis voor prostituees”.

Naast mijn pleidooi voor de functie van maatschappelijk werkers binnen deze sector wil ik ook nog het **wetgevende aspect** vermelden. Om de prostituees echt te beschermen zou dit op federaal niveau moeten behandeld worden. De materie ligt zo gevoelig dat er in de politiek weinig aandacht voor bestaat. Het zou ook ongelofelijk veel tijd en energie vragen om dit te doen. Elke grootstad of kleinere stad die met prostitutie te maken heeft zou erbij betrokken moeten worden. De verschillende steden hebben elk een eigen beleid, met specifieke voor- en nadelen. Ik denk dat de samenwerking tussen de verschillende steden een positieve invloed kan hebben op het beleid voor prostituees. Het is ook belangrijk om in de wetgeving oog te blijven hebben op de prostituees zelf. Het doel van eender welk beleid moet ten alle tijden voorkomen en tegengaan dat vrouwen uitgebuit worden en het slachtoffer worden van mensenhandel. Zo lang de prostitutie niet gelegaliseerd is, kan er geen wettelijk kader gemaakt worden.

Ik wil ook nog graag iets kwijt over de **opvangcentra voor slachtoffers van mensenhandel**. Er zijn momenteel drie opvangcentra in België maar vanuit verschillende bronnen heb ik vernomen dat dit niet voldoende is. Telkens kwam naar voor dat er plaatsen en middelen te kort zijn. Roeien met de riemen die je hebt is een frequent gehoorde opmerking. Vooral in Gent is er nood aan een gespecialiseerd opvangcentrum voor slachtoffers van mensenhandel. Het is ook geen oplossing om de prostituees naar een ander type opvangcentrum te brengen. In het verleden werd dit weleens gedaan maar dan werden de prostituees door de anderen uitgescholden als hoeren. Ze kunnen maar op weinig begrip rekenen van anderen. Daarom is het beter dat deze slachtoffers in een organisatie samen kunnen zijn.

Het is ook belangrijk dat de opvangcentra zich richten naar zowel EU-burgers als niet EU-burgers. Nu komen de leden van de Europese Unie niet in aanmerking voor opvang in gespecialiseerde centra daar ze officieel geen slachtoffer van mensenhandel kunnen zijn door het vrij verkeer van goederen en diensten. Dit beleid moet bijgestuurd en geactualiseerd worden. Aangezien Europa voortdurend uitbreidt komen er ook potentieel steeds meer mensen bij die het slachtoffer van mensenhandel kunnen zijn.

Bij de verwerking van de enquêtes viel het me meerdere malen op dat er een nood is aan een betere **bekendmaking van de hulpverleningsorganisaties**. Vaak weten de prostituees wie de medewerkers van deze organisaties zijn, maar ze kennen de naam van de organisatie niet. Ik denk dat de hulpverleningsorganisaties nog veel meer aan naambekendheid zouden kunnen doen. Hiervoor is het maken van een gemeenschappelijke folder met alle organisaties per stad een mogelijkheid. Deze folders kunnen aan de meisjes bezorgd worden en ook verplicht aanwezig zijn in de bars (zoals in Antwerpen reeds van toepassing is). Momenteel heeft iedere organisatie een eigen folder of kaartje maar volgens mij raken de prostituees er soms zelf niet meer wijs uit. Als er meerdere kaartjes en folders in omloop zijn weten ze na een tijd niet meer welk kaartje nu weer van wie is. Een gemeenschappelijk brochure met alle informatie is hiervoor een bruikbaar alternatief.

Met deze besluiten en aanbevelingen rond ik mijn bachelorproef af. Naar ik hoop kunnen gegevens uit deze proef een meerwaarde zijn voor de hulpverleningsorganisaties en politiediensten die met prostituees in aanraking komen.

Referentielijst

- Boels, D., Verhage, A., Bauters, D. (2013). *Prostitutie en informele economie: 'met haken en ogen': De paradoxale lokale aanpak van sekswerk*. Orde van de Dag, 64, 6-19.
- Europees Parlement Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid. (2014, 26 februari). *Straf klant, niet de prostituee in aanpak prostitutie*. [Persbericht]. Geraadpleegd op 20 maart 2014 via http://www.europarl.europa.eu/pdfs/news/expert/infopress/20140221IPR36644/20140221IPR36644_nl.pdf
- Federaal migratie centrum [Website]. (z.j.) Geraadpleegd op 18 april 2014 via <http://www.diversiteit.be/>
- Ghapro [Website]. (z.j.) Geraadpleegd op 8 maart 2014 via <http://www.Ghapro.be/>
- Ghapro. (2012). *Jaarrapport Ghapro 2012*. Geraadpleegd op 17 april 2014 via http://www.ghapro.be/nl/documents/jaarverslag2012Antwerpen_000.pdf
- Info4escorts [Website]. (z.j). *Info4escorts* [Website]. Geraadpleegd op 4 april 2014 via <http://www.info4escorts.be/>
- Lokale politie Gent. (2014). *Lokale researchedienst*. In *Lokale politie Gent* [Website]. Geraadpleegd op 5 april 2014 via <http://www.lokalopolitie.be/5415/ons-korps/46-directie-operaties/982-lokale-researchedienst.html>
- Luyten, S. (2013, 13 december). *Gents stadsbestuur gaat op bezoek bij Antwerpse hoeren*. Het nieuwsblad. Geraadpleegd op 20 maart 2014 via <http://www.nieuwsblad.be/>
- Payoke vzw [Website]. (z.j.) Geraadpleegd op 29 maart 2014 via <http://www.Payoke.be/>
- Segers, F. (2014, 13 maart) *Netwerk Hongaarse pooiers opgerold in Gent*. [Persbericht] Geraadpleegd op 15 maart 2014 via <http://www.deredactie.be/cm/vrtnieuws/regio/oostvlaanderen/1.1908516>
- Stad Antwerpen (2006). *Het Schipperskwartier, een verleidelijk stukje Antwerpen*. [DVD]. Plaats: Antwerpen
- Stad Antwerpen. (z.j.). *Regelement geschiktheidsverklaring raamprostitutie*. [Brochure]. Geraadpleegd op 23 april 2014 via http://www.antwerpen.be/docs/Stad/Bedrijven/Marketing_en_communicatie/MC_Com/LR_brochure_raamprostitutie.pdf
- Stad Antwerpen. (z.j.). *Stadsvernieuwing in het Schipperskwartier*. [Website]. Geraadpleegd op 4 maart 2014 via <http://www.antwerpen.be/eCache/ABE/23/109.Y29udGV4dD04MDkwNTYw.html>
- Van dale uitgevers [Website]. (2014) Geraadpleegd op 12 april 2014 via <http://www.vandale.be/>
- Van Hyfte, Roger. (z.j.) Meprosch. [cursus]. Gent: Lokale researchedienst.
- Van Puymbroeck, R. (2012, 13 juni). *Termont wil hoerenbuurt weg uit binnenstad*. De Morgen. Geraadpleegd op 20 maart 2014 via <http://www.demorgen.be/>
- Vzw Pasop [Website]. (z.j). Geraadpleegd op 8 maart 2014 via <http://users.skynet.be/pasop/>
- Vzw Pasop. (2000). *Hartenvrouwen*. Geraadpleegd op 8 maart 2014 via <http://users.skynet.be/pasop/images/hartenvrouwen.pdf>

Bijlagen

Bijlage 1: Enquête

29-5-2014 Enquête Dit formulier bewerken

Enquête

Beste

Ik ben een student Maatschappelijk werk aan de Arteveldehogeschool te Gent en momenteel loop ik stage bij de Lokale Recherchedienst in Gent, Team Meprosch. Ik schrijf mijn bachelorproef over het opvangnet voor sekswerkers in Gent en Antwerpen. Ik bekijk zowel de verschillende hulpverleningsorganisaties als de werking van de politie.

Dit onderzoek is belangrijk omdat ik ervan overtuigd ben dat er tekorten zijn in het hulpverleningsaanbod voor sekswerkers. Zonder uw medewerking is het veel moeilijker en zelfs onhaalbaar om deze tekorten op te sporen. Wie in de praktijk staat weet het best wat hij nodig heeft. Daarom is uw mening onmisbaar.

Het invullen van de enquête duurt ongeveer een kwartier. Er worden vragen gesteld over uw beroep. Het is zeer belangrijk dat u de vragen zo juist mogelijk beantwoordt, ze gaan over wat u persoonlijk denkt. Er zijn geen goede of slechte antwoorden, jouw mening is voor mij het belangrijkste. Als een vraag niet duidelijk is, zeg het maar, dan probeer ik ze te verduidelijken. Het spreekt voor zich dat uw antwoorden strikt vertrouwelijk zijn. Deze enquête is volledig anoniem. De antwoorden van alle geïnterviewden worden samengevoegd zodat achteraf onmogelijk kan worden nagegaan wat u hebt geantwoord. Indien u één of andere vraag echt niet wenst te beantwoorden dan kan u dat meedelen.

Alvast bedankt voor uw medewerking.

Eline Tijtgat

Ik werk:

Dag

Nacht

Dag en nacht

Ik heb reeds gewerkt in:

Gent

Antwerpen

Brussel

Amsterdam

Utrecht

Den Haag

Bremen

Anders:

Ik heb naast dit werk nog een andere job:

Ja

Nee

Ik werk al:

< 1jaar

1jaar - 5jaar

file:///C:/Users/Elinee/Desktop/Enqu%C3%A4te.htm 1/7

- 5jaar - 10jaar
 > 10 jaar

Hoe ervaar je de hygiëne op je werkplek?

Met hygiëne wordt bedoeld of er een mogelijkheid is tot douchen, een toilet, propere lakens....

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Slecht ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ Heel goed

Hoe ervaar je de faciliteiten op je werkplek?

Met faciliteiten wordt bedoeld of er een goed bed ter beschikking is, een douche, een toilet, condooms, drinken,...

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Slecht ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ Heel goed

Welke vormen van overlast ervaar je tijdens het werk?

- Voorbijrijdende auto's
 Geluidsoverlast
 Verbaal geweld
 Fysiek geweld
 Diefstallen
 Drugs
 Anders:

Wat heb je nodig om jezelf goed te voelen op je werkplek?**Wat heb je nodig om jezelf veilig te voelen op je werkplek?**

Ik ken de volgende organisaties:

- VZW Pasop (Gent)
- Crisisopvangcentrum de Schelp (Gent)
- Sociaal consulenten unit Meprosch (Gent)
- Ghapro (Antwerpen)
- Payoke (Antwerpen)
- De ketelpatrouille (Antwerpen)
- Anders:

Ik heb al gebruik gemaakt van de diensten van de volgende organisaties:

- VZW Pasop (Gent)
- Crisisopvangcentrum de Schelp (Gent)
- Sociaal consulenten unit Meprosch (Gent)
- Ghapro (Antwerpen)
- Payoke (Antwerpen)
- De ketelpatrouille (Antwerpen)
- Anders:

Kreeg je de hulp die je wou?

- Ja
- Nee

Indien je niet de hulp kreeg die je wou: Wat was hier de oorzaak van? Kan je dit verklaren?**Het is voor mij moeilijk om in contact te komen met bovengenoemde organisaties als dit nodig is**

- Ja
- Nee

Indien ja bij de vorige vraag: Dit was moeilijk omdat...

- Ik niet weet waar de organisaties zich bevinden
- Ik weet niet hoe ik de organisaties kan contacteren
- Ik ben bang om de organisaties te contacteren
- Ik werk niet lang in België
- Ik weet niet wat de hulpverleningsorganisaties zullen doen
- Anders:

Indien je bang bent om de organisaties te contacteren: Kan je uitleggen waarom je schrik hebt en wat er voor kan zorgen dat je je er beter bij voelt?

Ik ken de volgende politiediensten

- Meprosch (Gent)
- Federale politie Gent (MMB)
- Prostitutieteam (Antwerpen)
- Anders:

Ik ben al in contact gekomen met de volgende politiediensten

- Meprosch (Gent)
- Federale politie Gent (MMB)
- Prostitutieteam (Antwerpen)
- Anders:

Het is voor mij moeilijk om in contact te komen met bovengenoemde politiediensten

- Ja
- Nee

Indien ja bij de vorige vraag: dit was moeilijk omdat...

- Ik weet niet waar de politiediensten zich bevinden
- Ik weet niet hoe ik de politie kan contacteren
- Ik ben bang om de politie te contacteren
- Ik werk niet lang in België
- Ik weet niet wat de politie zal doen
- Anders:

Indien je bang bent om de politie te contacteren: Kan je uitleggen waarom je schrik hebt en wat ervoor kan zorgen dat je je er beter bij voelt?

Zou je op dit moment hulp kunnen gebruiken?

- Nee
 Ja

Indien ja: Welke hulp heb je op dit moment nodig?

- Medisch hulp (Controle door artsen, testen op SOA's,...)
 Juridische hulp (Sociale zekerheid, verblijfsdocumenten,...)
 Psychosociale hulp (Je verhaal ergens kwijt kunnen, vertrouwenspersoon,...)
 Anders:

Wat vind jij van het aanbod van organisaties om sekswerkers op te vangen?

- Geen aanbod
 Voldoende
 Te weinig
 Te veel
 Anders:

Hoe zou volgens jou de samenwerking tussen de politie en de hulpverlening moeten zijn?

- Samenwerking tussen de politie en de hulpverlening is nodig
 Samenwerking tussen de politie en de hulpverlening is niet nodig
 Samenwerking tussen de politie en de hulpverlening moet er meer zijn
 Samenwerking tussen de politie en de hulpverlening is goed zoals ze nu is

Ik maakte reeds gebruik van een algemene controle door een arts verbonden aan pasop of ghapro

- Nooit
 Weinig
 Af en toe
 Vaak

Ik maakte reeds gebruik van een algemene controle door een andere arts

- Nooit
 Weinig
 Af en toe
 Vaak

Ik maakte reeds gebruik van testen op SOA's

- Nooit
 Weinig
 Af en toe
 Vaak

Ik kreeg reeds gratis condooms of andere voorbehoedsmiddelen

- Nooit
 Weinig
 Af en toe
 Vaak

Maakte je nog van andere diensten gebruik?**Mijn leeftijd is:****Burgerlijke staat**

- Vrijgezel
 In een relatie
 Getrouwd
 Gescheiden
 Weduwe

Heb je kinderen?

- Ja
 Nee

Indien ja bij de vorige vraag: hoeveel kinderen heb je?**Nationaliteit:**

- Albanees
 Belg
 Bulgaars
 Duits
 Frans
 Hongaars
 Italiaans
 Marokkaans
 Nederlands
 Nigeriaans

29-5-2014

Enquête

Roemeens

Spaans

Anders:

Verzenden

Verzend nooit wachtwoorden via Google Formulieren.

Mogelijk gemaakt door

Deze inhoud is niet getoetst of goedgekeurd door Google.

[Misbruik rapporteren](#) [Servicevoorwaarden](#) [Aanvullende voorwaarden](#)